פולע טאבעלע פון דער מלוכה=לאטעריע זעה 7=טע זייט

היינט 8 זייטען

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען.

נייער פאלקסבלאט

№ 66	Łódź, Wtorek 18 marca 1930.	אכטער יאהרגאנג	לאדז, דינסטאג, יח אדר תר״ץ	№ 66

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71=224

אנגענומען די דימיסיע פון בארטעל׳ס קאבינעט

װארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ארום 1 א זייגער בייטאג האט דער מלוכה־פרעזידענט אויפגענומען אויף א קאנפערענץ אין שלאס די מארשאלקעס פון סיים און סענאט. די קאנפערענץ האט געדויערט בערך א שעה. נאך דער קאנפערענץ איז ארויסגעגעבען געווארען א קאמוניקאט, אין וועלכען ס׳ווערט דער־צעהלט, אז סיים־מארשאלעק דאשינסקי האט אנ־געוויזען, אז דער קריזיס קען זיי אמשנעלסטען גע־לייזט ווערען, אז דער סיים וועט ערלעדיגען א רייה וויכטיגע דרינגענדע פראגען, ווי די איבערשיקונגען פון סענאט צום בודושעט, דעם ענין טשעטשאוויטש, דעם שלוס־חשבון פון יאהר 1929־28, די צוזאב־קרעדיטען אויפ׳ן יאהר 1929־30 א. אז. וו. אין די פאליטישע קרייזען גיט מען צו א וויכטיגע בעדייטונג דער האיינטיגער קאנפערענץ, מ׳וויזט אן, אז ס׳איז דער ערשטער פאל ווען די מארשאלקעס פון סיים און סענאט, וועלכע געהערען זיי בעוואוסט, צו פערשידענע פאליטישע ריכטונגען וואלטען איינ־געלאדען געווען אויף א געמיינזאמער קאנפער־רענץ.

אין פרעזידיום פון מיניסטער־ראטס־פיגעל קומט פאר די נארמאלע ארבייט, אלע מיניסטאריען אמ־טירען. אין סיים איז שטיל און פוסט. די רעפרע־זענטאנטען זענען זיך פונאנדערגעפאהרען. דער טער־מין פון דער נאהענטסטער סיים־זיצונג איז נאך נישט בעשטימט.

צענטראלען האט אויף דינסטאג בעשטימט א בעראטונג. דינסטאג זאלען אויך פארקומען זי־צונגען פון דער בילדונגס־ און פון דער קאנסטי־טוציע־קאמיסיע ביים סיים.

ווי מ׳גיט איבער האט דאס פרעזידיום פון ב.ב.־קלוב פעראורדענט, אז די דעפוטאטען פון קלוב זאלען נישט ארויספאהרען פון ווארשא.

װארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). ארום 10 א זייגער אין אוונט האט דער מלוכה־פרעזידענט אונטערגעשריבען דעם דעקרעט, וואס ערטיילט דימיסיע דעם מיניסטאריע קאבינעט. דער פרעמיער־מיניסטער בארטעל און אלע מיניסטארען האבען בעקומען אנגעפיפטראגט ווייטער צו פיהרען זייערע אמטען ביז דער בילדונג פון א נייער רעגירונג.

װארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דינסטאג זענען אין שלאס איינגעלאדען געווארען די פערטרעטער פון פערשידענע סיים־קלובען אויף קאנפערענצען.

ב. ב. פערלירען 2 סיים=מאנדאטען איז טארנאפאל

װארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין העכסטען געריכט זענען היינט בעטראכט געווארען די פראטעסטען וועגען די סיים וואהלען אין די קרייזען טארנאפאל, טאר־נאה, זלאטשאוו, טשענסטאכאוו און שעדלעץ. דאס העכסטע געריכט האט די אלע פראטעסטען אפגע־ווארפען. אחוץ דעם פראטעסט בנוגע טארנאפאל דארט זענען איבער 1000 שטימען פערשריבען געווארען אויף דער ליסטע 1 אנשטאט אויף דער ליסטע פון די נאציאנאלע מינדערהייטען און צו־ליב דעם האט ב.ב. בעקומען צ׳איבעריגען מאנ־דאט.

דער פראקוראר האט געפאדערט, אז מ׳זאל גצ׳פסל׳ט ווערען דער מאנדאט פון ב.ב.־דעפוטאט וואיעוואדע און דער מאנדאט זאל איבערקענט ווערען פאר׳ן אוקראינער יאווארסקי. דאס העכסטע געריכט האט דעם מאנדאט פון דעפ. וואיעוואדע גצ׳פסל׳ט. די מאטיוון פונ׳ם אורטייל וועלען פערעפענטליכט ווערען ערשט דעם 31 ה. ח.

ב.ב. האט א חוץ דעם מאנדאט, אין טאר־נאפאל אויך פערלוירען נאך איין מאנדאט פון דער מלוכה־ליסטע.

זשאבאטינסקי אין דרום-אפריקא

קאפשטאט, 17. (יט״א טעלעגראפיש) זשא־באטינסקי, וועלכער ווײלט איצט אין דרום־אפריקא איז אויפגענומען געווארען אויף אן אודיענץ ביים פרעמיער־מיניסטער פון דרום־אפריקא. שפעטער האט ער אויך אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט דעם פיהרער פון דער אפאזיציע גענעראל סמוט. אויף די קאנפערענצען איז גערעדט געווארען וועגען דער לאגע אין ארץ־ישראל.

בעפעלקערונגס-בעוועגונג אין ארץ-ישראל

ירושלים, 17 (י. ט. א. טעלעגראפיש) אין יאנואר האבען איינגעוואנדערט קיין ארץ־ישראל 555 יודען, 156 קריסטען און 15 מוזול־מענער, אויסגעוואנדערט האבען 157 יודען, 21 קריסטען און 35 מוזולמענער.

בעקאנטמאכונג

דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט דעם געעהרטען פובליקום, אז עס האט זיך געעפענט

א פאבריק פון ווינער מעבעל

„VIENPOL" זאוואדזקא 5

און בצוזיצט שטענדיג אויף לאגער א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע שטוהלען, פאטעלען, פאטעליקעס, טאבורעטקעס, טישלעך צו גרעמאפאנען און ראדיאס און פערשידענע אנדער מעבעל, וואס האט א שייכות מיט געבויגענע מעבעל־אויסארבייטונגען.

מיט אכטונג

„VIENPOL", Zawadzka 5.

פיטלינגען

פון דער לאנגיעהריגער בעריהמטער מארקע

Nordia Hawe

צום פרייז בלויז 2.50 זל. א קעסטעל, 14 שטיק

שטיינפעלד, זאוואדזקא 20, טעל. 23=186

און ביי ראטקינסקי, קאשטשעלנא 5.

היינט, דינסטאג, דעם 18־טען מערץ ד. י. 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פיעטריקאווער 46

די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די מיטגלידער פון

צענטר. הויז-בעזיצער-פאריין

פון דער שטאדט לאדז און לאדזער וואיעוואדזטווע

מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:

1) ערעפנונג און וואהלען פון א פרעזידיום;
2) בעשטעטיגונג פון בילאנס און בעריכט פון דער פערוואלטונג און רעוויזיאנס־קאמיסיע פאר׳ן יאהר 1929;
3) בודזשעט פאר׳ן יאהר 1930.
4) וואהלען פון פערוואלטונגס־מיטגלידער און קאנדידאטען אויפ׳ן אָרט פון די אבטרעטענדע;
5) וואהלען פון א רעוויזיאנס־קאמיסיע;
6) קאנסאלידאציע און וואסערלייטונג־פראגע;
7) רעגולאמין פאר דער ביבליאטעק פון פאראיין;
8) ענדערונג פון §§ 42, 44, 45 און 46 פון סטאטוט;
9) פארשלאגען.

בעמערקונג: די אויביגע פערזאמלונג, אלס צוזאמענגערופענע צום 2־טען טערמין איז רעכטקרעפטיג אהן ריקזיכט אויף דער צאהל אנוועזענדע מיטגלידער.

די פערוואלטונג

צענטראלען הויז-בעזיצער-פאראיין

פון דער שטאט לאדז און לאדזער וואיעוואדזטווע

אין לאדז.

5721

דער פאמיליע פון דעם יונג־פערשטארבענעם איבער־געגעבענעם און געטרייען מוער פאר פאלקס־אינטערעסען בכלל און האנדווערקער־מאסען בפרט, מיטגליד פון צ. ק. פון האנד־ווערקער־פערבאנד אין פוילען

אליעזר וואלף פינגערהוט

דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

זיין אנדענק וועט ביי אונז אייביג בלייבען אין זכרון.

די פערוואלטונג פון שניידער־צעך אין לאדז, פיעטריקאווער 20.

קויפט

גאלד, זילבער, בריליאנטען

און לאמבארד־קוויטען און צאהלט די העכסטע פרייזען

רעיעלע בעהאנדלונג. ל. פיאלקא, פיעטריקאווער 7

Dr. med.

E. Reicher

הויט- און וועגערישע קראנקהייטען

היילונג מיט דיאטערמיע און עלעקטראטעראפיע

28 פאלודניאווע 28

נעמט אן פון 8–10 פרי און פון 12–2 נאכמ.

און פון 7–8³⁰ אוו. זונטאג פון 9–2 נאכמ.

אונטערגעשריבען דעם דייטש-פוילישען האנדעלס-טראקטאט

ווארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קאררעספאנדענט) היינט איז אין ווארשא אונטערגעשריבען געווארען דער דייטש-פוילישער האנדעלס-אפמאך. פון דייטשלאנד האט דעם אפמאך אונטערגעשריבען דער דייטשער געזאנדטער אין ווארשא ראוישער, פון פוילען — דער בעפולמעכטיגטער — פארזיצער פון דער פוילישער דעלעגאציע ד״ר טהאנדראזסקי. ביים אונטערשרייבען דעם אפמאך איז אויך אנוועזענד געווען דער פוילישער געזאנדטער אין בערלין — מיניסטער קנאל.

מיליאנען היזקות פון א שטורם-ווינט אין אמעריקא

לאס אנזשעלאס, 17 (סם. טעל.) איבער דער שטאט און אומגעגענד האט זיך אריבערגעטראגען א געוואלדיגער שטורם מיט א ווירבעלווינט. דער היזק בעטרעפט מיליאנען דאלארען. בעזונדערס שטארק האט געליטען די אומגעגענד פון לאס אנזשעלאס.

געוועזענע חלוצים-קאלאניע אין קרים
פערוואנדעלט אין א סאוויעטישער קאמונע

מאסקווע (יט״א) די געוועזענע חלוצים-קאלאניע „משמר" אין קרים איז אפיציעל פערוואנדעלט געווארען אין א סאוויעטישע קאמונע און וועט הייסען די קאמונע פון לענינס געבאט.

אלע חלוצים, וואס האבען געארבייט אין דער דאזיגער קאלאניע, זאגען זיך פון דער קאלאניע אפ. צוגעהערען, א טייל פון זי ייבעמיהען זיך איצט צו קריגען וויזעס אויף אויסצופאהרען קיין ארץ-ישראל אנדערע בעמיהען זיך איינצואורדנען אויף שווארצער ארבייט אין פערשידענע שטעט.

יוגאסלאווישער קעניג פאר'ן קרן-קימת

בעלגראד (יט״א) קעניג אלעקסאנדער פון יוגאסלאוויען האט צוגעשיקט דעם קרן-קימת לישראל א געלד-שפענדונג אויף דער אקציע פון פלאנצען א וואלד אויפ'ן נאמען פון קעניג פיאטר. קעניג אלעקסאנדער האט איבערגענומען דעם פראטעקטאראט איבער א באזאר אין בעלגראד לטובת דעם קרן-קימת.

פראפ. איינשטיין כמו ד״ר מאגנעס
פריוואט און אויף אייגענער פעראנטווארטליכקייט...

בערלין, 17 (י. ט. א. טעלעגראפיש). פראפ. איינשטיין האט בעקומען א בריף פון רעדאקטאר פון „פאלעסטיין", דעם ארגאן פון דער אראבישער עקזעקוטיווע אין ארץ-ישראל. אויף דעם בריף האט פראפ. איינשטיין געענטפערט מיט א לענגערען בריף אין וועלכען ער שלאגט פאר, אז אין א״י זאל געבילדעט ווערען א ראט פון 4 יודען און 4 אראבער. די פארשטעהער אין ראט זאלען געוועהלט ווערען דורך אדוואקאטען, דאקטוירים, פראפ. פעראיינען און גייסטליכע, אבער די געוועהלטע זאלען נישט זיין קיין פארטרעטער פון זייערע בערופען, נאר פון דער גאנצער א״י-בעפעלקערונג, וועלכע זאל רעפרעזענטירט ווערען דורכ'ן דאזיגען ראט פאר די מאנדאטארען-מאכט. פראפ. איינשטיין איז זיכער, אז דעם דאזיגען ראט וועט געלונגען בהדרגה אפשאפען די אנשטרענגונג, וואס הערשט איצט צווישען די אראבער און יודען. צום סוף פון זיין בריף ערקלערט פראפ. איינשטיין, אז דעם פארשלאג מאכט ער אין זיין אייגענעם נאמען און נאר ער פריוואט איז פאר איהם פעראנטווארטליך.

די ווירטשאפטליכע לאגע אין יפו האט זיך פערערגערט

ירושלים (יט״א) די אראבישע צייטונג „סאוט אשאב" שטעלט פעסט, אז די ווירטשאפטליכע לאגע אין יפו פערערגערט זיך אלץ שטארקער און איז איצט קריטישער, ווי בעת די מלחמה-יאהרען. צוליב די נידעריגע פרייזען פון תבואה און אראנזשען האבען די סוחרים געליטען גרויסע פערלוסטען.

פון יודישע קוועלען טיילט מען מיט, אז די הויפט-סיבה פון דער שווערער ווירטשאפטליכער דעפרעסיע אין יפו בילדעט דער אנטי-יודישער באיקאט, וואס פיהרט אויך דערצו, אז די פיל יודישע סוחרים פערלאזען די שטאט.

מארשאל פילסודסקי זאל פערעפענטליכען אנ'ארטיקעל
וועגען דער איצטיגער פאליטישער סיטואציע אין פוילען

ווארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קאררעספאנדענט) אין די זשורנאליסטישע קרייזען גיט מען איבער, אז אין די נאהנטסטע טעג זאל מארשאל פילסודסקי פערעפענטליכען אנ'ארטיקעל וועגען דער איצטיגער פאליטישער לאגע אין פוילען.

אפגעברענט א שוהל אין ראציאנזש
פערברענט 5 ספרי-תורות און א קראנקער יוד

ווארשא, 17 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). פהער טיילט מען מיט, אז אין שטעטעל ראציאנזש איז פון א יאהרצייט-ליכט אויסגעבראכען א שרפה אין שוהל. ס'זענען פערברענט געווארען 5 ספרי-תורות. א גייסטיג-קראנקער יוד, וואס איז געשלאפען אין שוהל איז אומגעקומען אין די פלאמען.

געעפענט די זיצונג פון ציוניסטישען אקציאנס-קאמיטעט

לאנדאן, 17 (יט״א טעלעגראפיש). די זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט איז געעפענט געווארען דורך לארד מעלטשעט, ער האט געהאלטען א רעדע און הערוואהמעיש, און וועלכער ער האט בעגריסט די דעלעגאטען און בעדויערט וואס נישט אלע זענען אנוועזענד אויף דער זיצונג. ער האט געבעטען צו בעעהרען מיט אויפשטעהען דעם אנדענק פון ד״ר לאאן ראיך און זשאן פישער. נאך א קורצער דעבאטע ווערט בעשטעטיגט דער סדר-היום פון די זיצונגען מיט דעם אויסנאהם פון 1 פונקט, אלס ערשטער פונקט ווערט בעהטראכט די פראגע פון קאלאניזאציע.

אוסישקין גיט אפ א בעריכט וועגען דער לאגע פון נאציאנאל-פאנד און פון די ערד-קניות. אין אלגעמיין, שטעלט פעסט אוסישקין, איז נישטא קיין גרונד צו זיין פעסימיסטיש בנוגע די ערד-קניות, אויב יודען וועלען האנדלען מיט דער גרעסטער שנעלקייט וועט זעהר פיל געלונגען אויפצוטאן און דער נאהענטסטער צוקונפט, אויסשפריטענדיג אויך פראטעסטירט געגען דער פאליטיק פון דער א״י-אדמיניסטראציע ביי די ערד-קניות. ער לעגט פאר צו מאכען אנ'אינערליכע ציוניסטישע תלוואה פון 300 טויזענד פונט פאר'ן נאציאנאל-פאנד און צו נעהמען 100 טויזענד פונט פון פאלעסטינא הילפס קאמיטעט אויף איינצוקויפען ערד. צום סוף ערקלערט ער, אז דעם קומענדיגען הערבסט פאהרט ער אפ צוזאמען מיט ד״ר חיים ווייצמאן קיין אמעריקא.

רעדנאך רעדט ד״ר רופין, דער רעדנער לייקענט אפ די טענות, אז די יודישע קאלאניזאציע פרענגט, וועלכען ס'איז שאדען די אראבישע פוערערים, ער בעדויערט, וואס די אראבישע אגיטאטארען איז געלונגען צו שאפען דעם איינדרוק, דאס די אראבישע פויערים ליידען פון דער קאלאניזאציע, ער טרעט שארף ארויס געגען דער א״י-רעגירונג, וואס פיהרט נישט קיין ערד-פאליטיק. ער ערקלערט, אז ס'איז נישט געווען קיין שוועריגקייט צו בעזעצען נאך 50 טויזענד יודישע קאלאניסטען אויף ערד און דעם מינדסטען שאדען פאר די פעלאכען. דערויף איז נויטיג א בודזשעט פון 1 מיליאן 500 טויזענד פונט יערליך.

צוזאמענפאהר פון יודישע פאלקסבענק אין בוקאווינא

טשערנאוויץ (יט״א) דא איז פארגעקומען דער ערשטער צוזאמענפאהר פון די יודישע פאלקסבענק אין בוקאווינע. דער צוזאמענפאהר, אין וועלכען עס האבען אנטיילגענומען פארטרעטער פון צוועלף יודישע קאאפעראטיוען, האט זיך פערנומען מיט א רייה ארגאניזאציאנעלע פראגען און מיט דעם נייעם קאאפעראטיווען-געזעץ, וועלכער איז איצט אריין אין קראפט אין רומעניען.

דער צוזאמענפאהר האט בעשלאסען צו גרינדען א פערבאנד פון יודישע קאאפעראטיוען און צו שענקען מעהר אויפמערקזאמקייט דער יודישער לאנדווירטשאפט אין בוקאווינע.

מאניפעסטאציע פון פאליטישע אין פיעטריקאווער טורמע

פון פיעטריקאוו טיילט מען מיט:

די פאליטישע ארעסטאנטען אין פיעטריקאווער טורמע האבען, כדי צו בעגעהען דעם „אינטערנאציאנאלען פרויען-טאג", איינגעארדענט א מאניפעסטאציע און ארויסגעהאנגען צעטליכע טראנספאראנטען.

די טורמע-מאכט האט אינטערווענירט, און נאכדעם האט מען פון דער טורמע א פאר שעה געהערט אויסגעשרייען „ניע בימש" נישט שלאגען.

די רעגירונג האט נאך נישט אויסגעפארשט דעם בעריכט...
א״י-אינטערפעלאציעס אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, 17 (יט״א טעלעגראפיש). אויף דער היינטיגער זיצונג פון פארלאמענט האט דער אונטערשטאטס-סעקרעטאר פאר קאלאניע-ענינים, ווילליאם לון, ענטפערענדיג אויף א רייה אינטערפעלאציעס ערקלערט: דער בעריכט פון דער א״י אויספארשונגס-קאמיסיע איז איבערגעשיקט געווארען דעם הויך-קאמיסאר טשענסעללאר, כדי ער זאל זיך וועגען איהם ארויסזאגען. ס'איז נאך נישט בעשלאסען געווארען, צי דער בעריכט וועט פערעפענטליכט ווערען אינצייטיג: אין ירושלים און אין לאנדאן. יעדענפאלס ווערען געמאכט בעמיהונגען, אז דער בעריכט זאל פערעפענטליכט ווערען אמשנעלסטען, ס'איז נאך אויך נישט פעסטגעשטעלט צי ס'וועלען פערעפענטליכט ווערען אויך די בעריכטען פון די געהיימע זיצונגען פון דער קאמיסיע און וועט דער פארלאמענט זעהן אנהויבען די וויכוחים ארום דעם בעריכט.

לאנדאן, 17 (יט״א טעלעגראפיש). א קאנסערוואטיווער דעפוטאט האט אנגעפרעגט צי וועט געגרינדעט ווערען א קעניגליכע קאמיסיע, כדי צו בעטראכטען די צוקונפט אין פארמען פון דער א״י-רעגירונג. אויף דער אינטערפעלאציע האט געענטפערט דער פרעמיער מאקדאנאלד, ער האט ערקלערט, אז די רעגירונג האט נאך נישט געהאט קיין צייט צו שטודירען דעם בעריכט פון דער א״י אויספארשונגס-קאמיסיע, און ביז דאס וועט נישט געשעהען קען ער נישט פעסטשטעלען. וועלכע מיטלען דארפען אנגענומען ווערען ביים דורכפיהרען דעם מאנדאט.

לאנדאן (יט״א) בעת דער לעצטער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דער אונטערשטאטס סעקרעטאר פאר קאלאניען ד״ר שילס, ענטפערענדיג אויף דער אינטערפעלאציע פון העפ. ווארדלאו מילן, מיטגעטיילט, דאס אויף דעם לויפענדען פינאנץ-יאהר איז אסיגנירט געווארען פאר עבר-הירדן 49,000 פונט, דערפון 34,000 פאר דער גרענעץ-וואך און 15,000 פונט אויף אנדערע ארמייען. די דאזיגע סומע ענטהאלט נישט די קאסטען אין צוזאמענהאנג מיט'ן מיליטער-טראנספארט פארט בעת די לעצטע אונרוהען.

די ענגלישע מיליטער-קרעפטען אין עבר-הירדן בעשטעהען פון איין שוואדראן לופט-מיליטער אין אפטיילונג פאנצער-אויטאס און פון דער גרענעץ-וואך, וואס ווערט אין 1/6 אויסגעהאלטען דורך ענגלאנד. אין די מיליטערישע קרעפטען פון עבר-הירדן און א״י-ישראל געפינען זיך אונטער אנ'איינהייטליכער אנפיהרונג און קענען לויט דער נויטווענדיגקייט פערשיקט ווערען אין א״י לאנד ארער אין צווייטען. חוץ דעם זענען פארהאן אין עבר-הירדן פאליציי-אפטיילונגען, וואס ווערען גענצליך אויסגעהאלטען דורך דער לאקאלער מאכט.

צוזאמען זענען די מיליטערישע קרעפטען אין ארץ-ישראל און עבר-הירדן פאלגענדע: 2 אעשקאדראן, 4 אפטיילונגען פאנצער-אויטאס, 2 באטאליאנען פון ענגלישער אינפאנטעריע און ענגליך די גרענעץ-וואך אין עבר-הירדן.

היינט ■ פירשט סטודענט ■ Kino Społdzielni
און פאלגענדע טעג!
Sienkiewicza 40.
— אין די — הויפטראלען
Ramon Novarro i Norma Shearer
נעכסטער פראגראם: „פאריזער גירלס" אין דער הויפטראלע SUZY VERNON נעכסטער פראגראם:
— אונגעוועהנליכע ליבעס-פאסירונגען פון א יונגע פראנצויזישע אריסטאקראטקע, וועלכע איז געווארען דער שטערן פון באלעט-אנסאמבל. —
אנהויב אין געוו. טעג 4 נמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג, לעצטער סעאנס 10 אווענד. אויפ'ן 1-טען סעאנס זענען די פרייזען פון די פלעצער בילינער.

היינט פארוואס פערראט אפריל
און פאלגענדע טעג! גרויסע פרעמיערע
אין די הויפטראלען Emil Jannings, Conrad Veidt, Elżbieta Bergner מיט די בעריהמטע קינא-שטערענס
פרייזען פערקלענערט! אויפ'ן 1 סעאנס 40 גר.; 50 גר.; לאושע 75 גר.
אין וואכען-טעג: 1 פלאץ – 90 גר., 2 פלאץ – 70 גר., 3 פלאץ – 50 גר., באלקאן – 70 גר., לאושע 1.50
זונטאג און יום-טוב: 1 – 100, 2 – 80, 3 – 60, – 80, 1.50
— נעכסטער פראגראם: — פרוכטבארקייט

קינא-טעאטער ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
(ביים פלאץ קאשטשעלני)
בעס.: בעת דער פויזע קאנצערט פון גיגאנטישע מארקאני-ראדיא. פערשטארקטער ארקעסטער אונטער דער ליימונג פון ה' עסטרייכער

לאדז
18 מערץ 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
18 מערץ 1930

דער פראצעס געגען די פערמישטע אין דער באסקין־אפערע

צוועלף עמיגראנטען דראהט ארויסגעשיקט צו ווערען פון אמעריקא

ניו־יארק (יט"א) אין צוזאמענהאנג מיט דער באסקין־אפערע ווערט פערפיהרט א פראצעס געגען 7 פערזאן, וואס זענען פערמישט אין דעם ענין. דער פראצעס וועט פארקומען אין פעדעראל־געריכט אין ברוקלין. 4 בעשולדיגטע, לעא שאפירא מאריס באסקין, מאזעס סאסיסנאק און סאמועל הארא־וויטש פון ברוקלין געפינען זיך שוין אין ארעסט. די איבעריגע 3 בעשולדיגטע ווערען געזוכט דורך דער פאליציי. דער הויפט־עדות געגען די אנגע־קלאגטע איז דער ארעסטירטער געוו. אמעריקאנער וויצע־קאנסול אין ווארשא תארי האל, וועלכער ערקלערט, אז באסקין און שאפירא האבען איהם אנ־געשכורט און אזוי ארום פון איהם ארויסבעקומען אונטערגעשריבענע אמעריקאנער וויזעס. די וויזעס האבען זיי נאכהער פערקויפט פאר זעקס הונדערט ביז טויזענד דאלאר. די בעשולדיגונג שטעלט פעסט, דאס מינדעסטענס 12 אימיגראנטען זענען אזוי ארום געקומען קיין אמעריקא. די דאזיגע אימיגראנטען דראהט ארויסגעשיקט צו ווערען פון אמעריקא. האל ערקלערט אויך, דאס די בעשולדיגטע האבען איהם אויך שפעטער געצוואונגען ווייטער צו געבען געפעלשטע וויזעס, דראהענדיג איהם צו מסר'ן, אויב ער וועט עס נישט טון.

דאס געריכט האט בעשטימט פאר יעדען פון די בעשולדיגטע א קויציע פון 25 טויזענד דאלאר. בלויז איינער פון די בעשולדיגטע, הארא־וויטש, האט בעוויזען צו איינצאהלען די סומע און געפינט זיך אויף דער פריי ביז דעם פראצעס.

אינסטרוקציעס פאר יודישע קאמוניסטען

ווי אזוי דורכצופיהרען די אנטי־פסח־אקציע

מאסקווע (יט"א) דער „עמעס" דרוקט א לאנגען ארטיקעל וועגען דעם, ווי אזוי די יודישע קאָמוניסטען דארפען יעצטיגען פסח דורכפיהרען זייער אנטי־פסח־קאמפאניע:

אזוי ווי קיין מצות וועט היינטיגעס יאהר אין סאוויעט־רוסלאנד סיי ווי נישט זיין, רעדט דער ארטיקעל הויפטזעכליך נישט וועגען מצה, נאר פאַראמלען רעליגיעזע חפצים צווישען יודען און פערלויף פון דער וואך פון פסח.

„אין דער וואך פון פסח — זאגט די צייטונג — דארף מען זעהען, או יודען, בעזונדערס יודישע בעלי־מלאכות, זאלען גרופענווייז פרייוויליג רעזיגנירען פון די יודישע קהלות דארט, וואו אזעלכע קהלות זענען נאך פערבליבען. מען דארף אויך אויסנוצען די וואך פון פסח צו זאמלען וואס מעהר גאלדענע און זילבערנע רעליגיעזע זאכען ביי דער יודישער בעפעלקערונג פאר דער סאוויעטישער אינדוסטריאליזאציע". די רעדאקציע פון „עמעס" האט ארויסגעשיקט די געהעריגע אינסטרוקציעס צו אלע איהרע פראווינציאנעלע קארעספאנדענטען, או זיי זאלען זעהען דורכפיהרען דעם אנטי־פסח־קאמפיין אין דעם אנגעוויזענעם גייסט. און דער עיקר זיי זאלען זעהען העלפען זאמלען וואס מעהר רעליגיעזע חפצים אין דער פסח־וואך.

אנ'אווענט מיט פנחס רוטענבערג אין בערלין

וואס ער דערצעהלט וועגען זיך און וועגען ארץ־ישראל

גאנץ שפעט אין אווענט קלינגט דער טעלעפאן אין מיין וואוינונג. איך געה צום אפאראט. די שטימע פון מיינעם א פריינד רעדט צו מיר:

— איהר האט דאך איצט גארנישט וואס צו טון. אלזא, קומט זאפארט צו אונז. מיר האבען פאר אייך אַנ'אנגענעהמע איבערראשונג.

— וואס איז?

— מען טאר נישט זאגען, קומט.

איך זעץ זיך אריין אין א טאקסובקע, און א פאר מינוטען שפעטער בין איך שוין אויף דעם פלאץ. בעגריסונגען. „ווי געהט'ס?" „א דאנק" — און אט איז די איבערראשונג: פ. רוטענבערג, וועלכער איז נאר וואס בעקומען פון ירושלים קיין בערלין.

עס איז שוין אכט יאהר ווי מיר האבען זיך נישט געזעהן. אונזער לעצטע בעגעגעניש איז געווען אין ניו־יארק. ער איז דאמאלס געקומען קיין אמעריקא מיט זיין גרויסען פלאן צו בעשאפען עלעקטרישע בעלייכטונג אין ארץ־ישראל. אין פענסילווייניא־האטעל האט ער מיר געוויזען זיינע פלענער, צייכנונגען און דערקלערט די גאנצע אונטערנעמונג. דאמאלס האט ער נישט געקאנט רעדען פון קיין זאך נישט — נאר פון זיין פלאן. אזוי איז שוין רוטענבערג: ער ברענט מיט א קאלטען פייער, און דער דאזיגער פייער פון ענטוזיאזם לעשט זיך נישט אין איהם אויס, ביז די זאך, פאר וועלכער ער ברענט, איז נישט פערענדיגט. איך וואלט זאגען: ער פערמאגט א דויערענדען ענטוזיאזם, וואס טראגט דעם ווילען, ווי א מאטאר־קראפט די רעדער.

פ. רוטענבערג איז עלטער געווארען — און מען זעהט עס אין זיין פיגור, אין זיין פנים. ער איז געווארען ברייטער, אימפאזאנטער, שווערער — און דאס פאסט איהם. זיינע שווארצע האר זענען שוין גרוילעך, זיי האבען בעקומען די פארב פון „זאלץ און פעפער". אבער די פריהערדיגע גרויסע, אומערשעפליכע ענערגיע איז מיט איהם. דאס קאנט איהר פיהלען באלד ווי נאר איהר קומט נאר אין בעריהרונג מיט איהם. א קאלאסאלער מענשליכער מאטאר־ווילען; א ריזען אפאראט וואס ארבייט שטענדיג, אהן א סוף, אהן זיך אפצושטעלען.

— איך פאהר קיין לאנדאן — זאגט רוטענבערג, — און פערבלייב דארט אומגעפעהר זיבען טעג. דערנאך פאהר איך צוריק קיין ארץ ישראל, אבער נישט דורך בערלין.

— ווי געהט עס אייך אין ארץ־ישראל, איך מיין פערזענליך?

ער קוקט מיך אן און שווייגט. ער פערשטעהט מיך נישט. "פערזענליך?" וואס מיינט עס? איז דען פערהאן אזא ווארט ווי „פערזענליך"? איך ווייס וואס ער טראכט אין דעם מאמענט וועגען מיר.

— דו ביזט געבליבען נאך אלץ דערזעלבער, אַנ'אינדיווידואליסט, א טרוימער, א...

און אפשר נאך ערגער פון דעם — טראכט ער.

איך פרוביר א ביסעל זיך צורעכט צו מאַכען און זאג:

— אין די צייטונגען האט מען געשריבען, אז איהר זענט געווען קראנק.

— קראנק? איך? — פרובירט ער זיך דער־מאנען און דערמאנט זיך טאקע. — יא, איך בין טאקע געווען קראנק. געהאט הויכע טעמפעראטור.

— ערקעלטונג?

— ניין, דאס איז פון מיטינגען, — ענטפערט ער גאנץ ערנסט. — איך האב געהאט צו רעדען אויף צופיל מיטינגען.

מיר רעדען פון אונזערע בעקאנטע, פון געמיינזאמע פריינד. און איך בעמערק: ווי שטארק ער זאל נישט זיין פערטיפט אין זיין ארבייט — זיין הארץ איז מיט זיינע פריינד. ער פערגעסט זיי נישט, ער פאלגט נאך פון דער ווייטען זייער לעבען; ער ווייס גאנץ גענוי וואס איז מיט דעם, וואס איז מיט'ן אנדערען, און אויב ער ווייס עס נישט, פרעגט ער אויס. און פריינד און בעקאנטע האט ער א סך. זיין לעבען איז געווען בונט, פארביג, פול מיט פערשידענע פאַסירונגען. דער שיקזאל האט איהם געווארפען פון איין זייט צום אנדערען, פון איין ברעג ים צום אנדערען. און איצט פרעגט ער אויס און דערצעהלט וועגען מאקסים גארקי'ן און אנדערע שרייבער, ווי מערעזשקאווסקי, אמפיטעאטראוו, טראצקי...

עס איז אינטערעסאנט צו דערמאנען דא, וואס דער בעוואוסטער רוסישער שרייבער און דענקער, ד. מערעזשקאווסקי, דענקט וועגען יודען און יודענטום בכלל. וועגען דעם דער־צעהלט רוטענבערג. ער האט זיך צוזאמענגעטראפען מיט דעם שריפטשטעלער אין פאריז.

— די גאנצע מענשהייט — האט געזאגט מערעזשקאווסקי — איז איצט צוטיילט אין צוויי נישט גלייכע טיילען: יודען און נישט־יודען. איך זאג נישט „קריסטען", ווייל אמת'ע קריסטען זענען דאך שליסליך די יודען. אין צווייטען גרעסטען טייל, זענען פערהאן מאכמעדאנער, בודהיסטען א. א. וו. עס קומט פאר א מלחמה צווישען די ביידע טיילען. איבעראל אין דער גאנצער וועלט אין פערשידענע פארמען. אין רוסלאנד איז עס אין סאציאלען לעבען. אין אמעריקא — געלד, געשעפט, בערזע; אין אייראפא — אין פאליטיק. אבער דער קאמף דויערט און וועט נאך דויערען א היבש ביסעל צייט ביז איין טייל געווינט, וועלכער אבער — איז א פראגע.

— די יודען וועלען געווינען, האב איך איהם געזאגט — פערענדיגט רוטענבערג מיט העלען געלעכטער.

ווידער רעדען מיר פון ארץ־ישראל און פון רוטענבערג'ס עלעקטריציטעט־בויען אין ירושלים.

וויפיל ארבייטער ארבייטען ביי אייך?

— ארום טויזענד. איצט שוין ווייניגער.

— זענען דאס יודען אדער אראבער אויך.

— מייסטענס יודען. ווייניג אראבער. ווייסט איהר, אז צווישען די ארבייטער (יודישע, פערשטעהט זיך) זענען פערהאן מוזיקאנטען, אמת'ע, אויסגעבילדעטע מענשען? פונקט ווי מיינע ארבייטער האבען פערענדיגט קאנסערוואטאריעס און זענען אויסגעצייכענטע מוזיקער, וואס קאנען געבען קאנצערטען. איך האב פאר זיי געקויפט א פיאנא. ווען זיי קומען אהיים פון דער ארבייט, טוען זיי זיך איבער, וואשען זיך און זעצען זיך צו דער פיאנא. דא דארפט איהר הערען ווי מען שפילט בעטהאווען, שאפען, טשאיקאווסקי.

— האט איהר אמאל געהאט שטערונגען מיט די ארבייטער? האבען זיי געמאכט אדער פרובירט מאכען א שטרייק אויס דעם אדער אנדערען גרונד?

דער ברייטער, שטרענגער פנים פון רוטענבערג'ן הויבט אן צו שמייכלען. זיינע אויגען קוקען איצט שעלמיש־קינדיש.

ער ענטפערט:

— שטרייק? ניין — פון שטרייקען איז נישט קיין רעדע, אבער שטערונגען האב איך געהאט. די אורזאך פון דעם איז געווען א גאנץ מאדנע: די ארבייטער האבען ארויסגעשטעלט די פאדערונגען, איך זאל זיי ערקלערען דעם גאנצען פלאן פון דער ארבייט. זיי זענען געווען אומצופרידען, נישט וויסענדיג דעם פלאן פון דער זאך, פאר וועלכער זיי ארבייטען. וואו אין דער גאנצער וועלט וועט איהר טרעפען אזעלכע „פאדערונגען" פון די ארבייטער און אזא מין „אומצופרידענקייט"?

רוטענבערג פערכאפט זיך און פאנגט אן צו דערצעהלען פון די ארבייטער אין ארץ ישראל. מען קאן לייכט זעהן, אז דאס איז זיין ליבלינגס־טעמא. ער דערצעהלט פון דעם, ווי איינער פון די ארבייטער איז געשטארבען ביי דער ארבייט. די לויה, וועלכע ער האט געקראגען, איז געווען אימפאזאנט.

— זי האט געמאכט אויף מיר א גרויסען איינדרוק. איך האב געזעהן שטארקע, שלאנקע בחורים געהענדיג אין רייהען, זייערע פנים'ער זענען געווען ערנסט און פול אויף ענטשיידונג. און די רעדעס וועלכע מען האט דארט געהאלטען, זענען געווען טיפער און א סך גייסטרייכער פון די „ספיטשעס", וועלכע איך הער אין אנדערע פלעצער און פון אַנ'אנדער סארט מענשען.

עס איז שוין געווארען שפעט אין דער נאכט, אבער מיר האבען נאך אלץ גערעדט און נישט געקאנט זיך בעפרייען פון דער טעמע.

— איין ווארט מעהר, ביטע — האב איך איהם געבעטען: וואס וועט איהר מיר זאגען וועגען די טרויעריגע פאסירונגען אין ארץ־ישראל, וועלכע זענען פארגעקומען אין הערבסט?

— איהר מיינט די צוזאמענשטויסען צווישען יודען און אראבער? דאס איז א טרויעריגער עפיזאד — אבער נישט מעהר ווי אַנ'עפיזאד. איהר זעהט אין די פלעצער, וואו די יודען זענען געווען ארגאניזירט, האבען די אראבער נישט געקאנט אריינדריגגען. הייסט עס, אז מיר דארפען זיך ארגאניזירען וואס בעסער און וואס שטארקער.

— קאנען זיך ווידערהאלען אזעלכע פאסירונגען?

— ווער ווייס. מעגליך אז יא. אבער עס מאכט נישט. עס קאן אונז נישט שטערען און וועט נישט שטערען.

מיר האבען זיך געזעגענט. אזוי ביך קומט רוטענבערג קיין בערלין נישט צוריק.

אסיף דימאנו.

ס'איז נישטא קיין אנדער אויסוועג

ווען דער מלוכה־פרעזידענט האט מיט דריי חדשים צוריק אנפערטרויט דעם פראפ. באַרטעל צום פינפטען מאל די מיסיע צו בילדען די רעגירונג, איז פאר קיינעם קיין סוד נישט געווען, אז דאס איז אַנ'ענטוישונג פאר דער אוינגרויפענער פאלקאוניקעס־גרופע, וועלכע האט שוין דערמאלט פאראויסגעזאגט אז זיין מיסיע וועט איהם נישט געלונגען, מ'האט אויך געשמועסט וועגן פאלק. סלאוועק, אלס געגנקאנדידאט פון פראפ. באַרטעל. סוף כל סוף האט די נאמינאציע בעקומען פראפ. באַרטעל, און דערפון זענען אויפריכטיג געווען צופרידען אלע עלעמענטע אין פוילען, וועלכע שטרעבען צו א געזונטער, רוהיגער און דעמאקראטישער ענטוויקלונג פון דער מלוכה.

די שטעלונג פון מארשאל פילסודסקי בעת דעם לעצטען קריזיס האט געלאזט דענקען, אז דער „רעגירענדער פאקטאר" שטרעבט אויך צו א קאמפראמיס מיט'ן סיים.

ס'איז געגאנגען נעהן דריי חדשים, או די דערמאהנטע שטעלונג זאל צושטרייט ווערען, און אויף איהר ארט זאל ווידער קומען א שווארצע מרה־שחורה. באַרטעל דער פינפטער איז געפאלען דער עיקר צוליב דעם, ווייל ר'האט דאס אליין געוואלט, ווייל ר'האט געהאלטען אין סענאט א נישט געהערטע און לחלוטין איבעריגע רעדע געגען „סיים־הערקאפ: וואס וועט קומען? צי באַרטעל דער זעקסטער, אדער אַנ'אנדערע מעהר אדער ווייניגער פולקאוניק'שע אויפלאגע פון דער סאנאציע־רעגירונג?

באַרטעל האט דאס לעצטע מאל איבערגענומען די רעגירונג, ווי ס'האט זיך אויסגעדאכט, מיט אַנ־אויפריכטיגען ווילען צוזאמענצוארבייטען מיט'ן סיים, אבער שוין דעם 28־טען דעצעמבער פון פ.י., האט ער ערקלערט, אין אַנ'אינטערוויאו, אז די איינציגע ווירקליכקייט ביי דער איצטיגער סיטואציע איז די ארבייט, וואס שטיצט זיך אויף דער אידעאלאגיע פון מארשאל פילסודסקי". אט דא ליגט די גאנצע וואך. די אידעאלאגיע פון מארשאל איז אייגענע, אבער אויסגעטייטשט ווערט זי אויף פיל און פערשידענע אופנים. אין דער צייט פון באַרטעלס רעגירונג האבען געשטריט צוויי אינטערפרעטאציעס: איינע פון ז' יוהאט אויסגעדריקט דעם „ציווילער" און דעמאקראט באַרטעל, די צווייטע — די פאלקאוניקעס.

וואס וועט זיין איצטער? נישט שפילענדיג זיך אין נביאות, וועלכע זאלטען ביי אונזערע בעדינגונגען געווען בלויז אנ'אומפרוכטבארער פרוב צו טרעפען די געדאנקען פון „רעגירענדען פאקטאר", מוז מען זאגען איינס: עס איז נישטא קיין אנדער אויסוועג, פון דער לאגע, א חוץ דעם, ביי וועלכען עס האט אנגעהויבען זיין רעגירונג פראפ. באַרטעל. אויב עמיצער מיינט, אז אויסער דער מיטארבייט צווישען סיים און רעגירונג איז פערהאן נאך אַנ'אנדער אויסוועג, האט ער א גרויסען טעות.

נאר פאליטישער אוואנטוריזם זאלט געהאט דעם מוט אריבערצוטראגען קיין פוילען די איטאליענישע אדער ענגלישע מעטאדען. אויב מען וועט דאס ביי אונז פערשטעהן, וועלען זיך די געמיטער און ליידענשאפטען בערוהיגען, און די ענטוויקלונג פון דער מלוכה וועט אוועק אויף געזונטע און נארמאלע וועגען.

נ. ד.

דער הויפט־פראקוראר פון ג. פ. או.

וועגען די רעליגיאנס־פערפאלגונגען אין סאוויעט־רוסלאנד

מאסקווע (יט"א) דער הויפט־פראקוראר פון ג.פ.או. קאטאיאן האט פערעפענטליכט א מעלדונג אין וועלכער ער לייקענט, אז עס זאלען אין סאוויעט־רוסלאנד פארקומען וועלכע עס איז רעליגיאנס־פערפאלגונגען. „עס ווערען פערפאלגט בלויז די — ערקלערט קאטאיאן — וועלכע ברענגען שאדען דער סאציאליסטישער אינדוסטריאליזאציע, זענען אגעגנטען פון די אימפעריאליסטישע מלוכות און גרייטען צו דעם באדען פאר דער קאפיטאליסטישער פאליטישער אקציע געגען דעם סאוויעט־פערבאנד".

ציוניסטישער יוגענד־צוזאמענפאהר אין בערלין

בערלין (יט"א) דא איז פארגעקומען א ציוניסטישע יוגענד־קאנפערענץ מיט'ן אנטייל פון 200 יוגענדליכע פון פערשידענע טיילען פון דייטשלאנד. אויף דער קאנפערענץ האט ד"ר לובינסקי געהאלטען א רעפעראט „וועגען דייטשען יודענטום", ד"ר ליבענשטיין האט רעפערירט וועגען „יוגנט פון יונגען יודישען מענש און ארץ־ישראל". נאך די רעפעראטען האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע דיסקוסיע. די קאנפערענץ האט בעשלאסען צו בילדען א ציוניסטישען יוגענד־ראט, וואס וועט אנפיהרען און קאארדינירען די טעטיגקייט פון אלע ציוניסטישע יוגענד־גרופירונגען אין דייטשלאנד.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

18 דינסטאג — יח אדר תר"צ

מערץ

זון-אויפגאנג 5.59
זון-אונטערגאנג 5.42

אומזאץ-שטייער פון עקספארט-סחורות

וויכטיגע דעציזיע פון העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל

(2) בשעתו האט דער לאדזער סוחר שמואל ליכטמאן אין זיין „זעזנאניע" וועגען אומזאץ-שטייער אויפ'ן יאהר 1926 אנגעגעבען, אז זיין אונטערנעהמונג האט אין דעם דאזיגען יאהר געהאט אן אומזאץ אין דער הויך פון 37388 זלאטעס, דערביי האט ליכטמאן אויך אנגעוויזען, אז ער האט אין דעם דערמאנטען יאהר אויך עקספארטירט סחורות אויף א סומע פון 142.610 זלאטעס, די דאזיגע סומע איז באפרייט פון אומזאץ-שטייער.

די שאצונגס-קאמיסיע האט אבער נישט גענומען אין אכט די „זעזנאניע" און אפגעשאצט דעם אומזאץ אויף 404 טויזענד זלאטעס.

דער סוחר ליכטמאן האט זיך געווענדעט צום אדמיניסטראטיווען טריבונאל וועלכער האט ארויסגעטראגען אן אורטייל, אז דער ליכטמאן האט רעכט און ס'ווערט אנגעוויזען, אז עקספארטירטע סחורות זענען באפרייט פון אומזאץ-שטייער. דער דאזיגער אורטייל האט א וויכטיגע באדייטונג פאר'ן גאנצן סוחרים, וועלכע פארנעהמען זיך מיט עקספארטירען סחורות.

פראטעסט-רעזאלוציע פון פוילישע קריסטליכע סוחרים

דאס פוילישע סוחר'טום, וואס איז פאראייניגט אין דעם פאראיין פון די פוילישע סוחרים און אינדוסטריעלער-קריסטען אין ר.א.פ. און אין די אפטיילונגען — אין לענטשיץ, זדונסקא וואליא, אלעקסאנדער, פאביאניץ און ווארשא האבען אויף א ניאלגעמיינער אויסערארדענטליכער פערזאמלונג פעסטגעשטעלט פאלגענדעס.

1) דער האנדעל און אינדוסטריע לעבט איבער א שרעקליכען קריזיס; דער קריזיס איז אין א גרויסען טייל ארויסגערופען געווארען דורך די שווערע שטייערען; די מיניסטעריעלע פאראורדנונגען פון רעגירונג אין דער הינזיכט זענען דורך דעם מיניסטעריום נישט אנגענומען געווארען; אז די דאזיגע האנדלונג פון'ם מיניסטעריום האט ארויסגערופען א פערצווייפלונג און אויפרעגונג צווישען סוחר'טום.

צוליב דעם אלעם פראטעסטירט די פערזאמלונג געגען דעם, וואס דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט צוריקגעצויגען די צוגעזאגטע הנחות וועגען פערלייכטערען די שטייערען. די פערזאמלונג לענגט פאר דער פערוואלטונג, אז זי זאל זיך ווענדען צו דער מאסגעבענדער מאכט, פארשטעלען די טרויוריגע לאגע פון דעם סוחר'טום און זיך ווירקען אין דעם זין, אז עס זאלען געמאכט ווערען די ענטשפרעכענדע ענדערונגען אין שטייער-סיסטעם.

באנקראטען און נאדזארען

טעגליכער כראניק פון האנדעלס-געריכט

(:)אין האנדעלס-געריכט איז נעכטען נאריינגעפלאסען א ביטע פון דער פירמע ברידער יוזעף שמעון מוריצי און נאטאן וואלקאוויטש וועגען א „נאדזור", די דערמאנטע פירמע בעזיצט א וועבערייִ און א שפינערייִ אויף סוכא גאס און א לאגער אויף פיעטריקאווער גאס. די אקטיוען פון פאסיוען בעטרעפען 950 טויזענד זל.

דאס האנדעלס-געריכט האט ערקלערט א „אופאדלאשטש" דער פירמע אבראם אזשיצקי, מאנופאקטור-געשעפט אויף אגראדאווא 12, אלס קוראטאר איז בעשטימט געווארען דער אדוו. אפאלינארי האלינא ליבראך.

פראצעס פון 6 יוגענדליכע פערברעכער

פאר א רויב-אנפאל אויף א יודישער פרוי

(2) פאר'ן לאדזער קרייז-געריכט זענען נעכטען געשטאנען 6 יוגענדליכע פערברעכער. דער 22-יעהריגער אלפאנס מארטשינקאווסקי, 20-יעהריגער קאזשימיעזש שיוועק, 19-יעהריגער לעאנארד פיעטשאק, 21-יעהריגער יוזעף מיכאלעק, 20-יעהריגער קאזשימיעזש קאוואלסקי און 17-יעהריגער סטאניסלאוו פיעטשאק, אלע בעשולדיגט אין אויספיהרען א רויב-אנפאל.

דער אנפאל איז פארגעקומען דעם 15. נאוועמבער 1929 אויף עק בושעווינער און פראנטשישקאנער אויף א געוויסער פייגעל קאפ. די רויבער האבען צוגענומען 3000 זלאטעס מזומן און 400 זלאטעס וועקסלען, די בעשולדיגטע האבען זיך נישט מודה געווען.

דאס געריכט האט אבער אנערקענט זייער שולד און פערמשפט: אלפאנס מארטשינקאווסקי אויף אנדערהאלבען יאהר טורמע, קאזשימיעזש שיוועק — 1 יאהר, לעאן פיעטשאק — 8 חדשים, יוזעף מיכאלעק — 6 חדשים, קאזשימיעזש קאוואלסקי 4 חדשים און סטאניסלאוו פיעטשאק — 3 חדשים.

דער פערטעראלפוילישער צוזאמענפאהר

פון די סטאטיסטיקער אין לאדז

(—) אין זאל פון שטאט-ראט איז פארגעקומען דער 4. אלפוילישער צוזאמענפאהר פון די סטאטיסטיקער אין פוילען. צום צוזאמענפאהר זענען געקומען די אנגעזעהענסטע טוער אויפ'ן געביט פון סטאטיסטיק אין פוילען. דעם צוזאמענפאהר האבען אין נאמען פון לאדזער שטאט-פערוואלטונג בעגריסט פרעזידענט זשעמיענצקי און לאגניק א. יאעל, און דאן זענען געלעזט געווארען א גאנצע רייהע רעפעראטען, א גרעסערען ויכוח האבען ארויסגערופען די רעפעראטען וועגען דער א נאציאנאליטעט פון רעצוויטער אלגעמיינער בעפעלקערונגס-צעהלונג אין פוילען.

אינ'ם פראיעקט פון די פראגען זענען דורכ'ן רעפערענט פארגעזעהען געווארען די רובריקען שפראך, גלויבען א. א. וו. דאנעבען פעהלט די רובריק „נאציאנאליטעט". ארום דער פראגע האט זיך אנטוויקעלט א לענגערער ויכוח אין וועלכע ס'האבען אנטיילגענומען אויך אונזער לאדזער די ה"ה מ. העלמאן און מ. הערץ.

ה' הערץ האלט, אז די רובריקען פון גלויבען און שפראך גיבען א גענוגענדען בעגריף וועגען נאציאנאליטעט-אנגעהעריגקייט און ס'איז איבעריג נישט נויטיג איינצופיהרען א נאציאנאליטעט רובריק, וואס זאל נאך בעשווערען די ארבייט. דאנעגען ה' העלמאן האט געטענהט, אז שפראך און גלויבען זענען נישט רעפרעזענטירענד פאר נאציאנאליטעט. אבער וועט פון דעם ליידען די אינטערעס פון די אנגעזעהענער ארריסטאקראטען די דאזיגע רובריק. אויב אזא רובריק וועט נישט זיין, וועלען פיל פון די, וואס האלטען אנגעגעבען אלס זייער שפראך פויליש, אנגעבענדיג דערביי נאציאנאליטעט יודיש אדער דייטש, אויב ס'וועט נישט זיין די רובריק נאציאנאלליטעט וועלען רעפרעזענטאטיוו אנגעבען אלס זייער שפראך יודיש אדער דייטש, כדי אויף אזא אופן אויסדריקען זייער אנגעהעריגקייט.

די פראגע איז נישט רעזאלווירט געווארען.

נאכדעם האבען די אנטיילנעהמער אין צוזאמענפאהר בעזוכט די קאנסטאנטינער פאלעסטע, ערקלערונגען האבען געגעבען דער טעכניק — און איינגע אינזשינערען פון דער בוי-אפטיילונג אינ'ם נייעם אויספיהרונגס-קאמיטעט זענען געוועהלט געווארען פראפ. לימאנאווסקי, פראפ. בינעלאווען, דיר. זאלעסקי פון פוזען און דער לייטער פון דער סטאטיסטישער אפטיילונג אין לאדז ה' ערוו. דארסעט. נאכ'ן אפשטימען די רעזאלוציעס איז בעשלאסען געווארען, אז דער קומענדיגער צוזאממענפאהר זאל פארקומען אין קאטאוויץ.

די פיטלינגען

NORDIA HAWE

זענען די אנערקענטסטע און נאהרהאפטיגסטע,

שטענדיג פריש און גוט!

היט אייך פאר מינדערווערטיגע פאלסיפיקאטען!

אומגליקליכע יוגענדליכע מוטערס

איינע א קינדער-מערדערין און די צווייטע — בעגעהט זעלבסטמארד

אין קרייז-געריכט איז מיט א פאר חדשים צוריק פארגעקומען דער פראצעס געגען דער 16-יעהריגער וולאדיסלאווא קאזאטשקא, וועלכע האט איהר נישט-געזעצליך נייגעבוירענעם קינד פערסמ'ט און בעגראבען אין גארטען. דאס געריכט האט פערמשפט די יוגענדליכע פערברעכערין אויף 4 יאהר טורמע.

דער פערטיידיגער פון דער 16-יעהריגער מורטער-פערברעכערין, וועלכע איז פערפיהרט געווארען ווען זי איז אלט געוועזען נאר 15 יאהר, האט איינגעגעבען אן אפעלאציע, און דאס אפעלאציאנס-געריכט האט איהר פערקלענערט די שטראף אויף א העלפט.

*

אויף פיאסקאווע 20 אין כאיני האט זיך אפגעשפילט פאלגענדע שרעקליכע טראגעדיע.

ביי דער פאמיליע נאמיאט האט די יונגסטע טאכטער — מא יא, אן ארבייטערין פון דער פאבריק „אלארט רוסא און קאמפאני" מיט א פאר יאהר צוריק געבוירען א נישט געזעצליך קינד.

די עלטערען האבען די גאנצע צייט איהר געמאכט פארווארפען, אז זי האט זיי קאמפראמיטירט א. ד. גל. די יונגע מאריא האט זיך אזוי מיט דעם אלעם איבערגענומען, אז זי האט בעשלאסען צו בעגעהן זעלבסטמארד און נעכטען האט זי דעם בעשלוס אויסגעפיהרט אייננעהמענדיג זיך א לעפעל קוכען מעסער אין בויך.

Dr. H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 25, טעל. 126-87

ספעציעל ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט פאלוציען, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען

נעמט אן פון 8-2 נ.מ. און פון 5-9 אוו.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

נעמט אן פון 8-$9\frac{1}{2}$ פריה און פון 3-$4\frac{1}{2}$ נאכמ.

א צוזאמענפאהר פון אמטליכע דאקטוירים

אין לאקאל פון דער לאדזער דאקטוירים-קאמער (עגאנעליצקא 9) איז פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון דעלעגאטען פון פעראיין פון דאקטוירים, וואס פערנעהמען אמטליכע שטעלען.

עס זענען געקומען 30 דעלעגאטען צווישען זיי — דער דעלעגאט פון געזונדהייטס-דעפא טאמענט ביים אינערן-מיניסטעריום ד"ר יאמינסקי, דעלעגאט פון געזונדהייטס-אפטיילונג ביי דער ווארשעווער וואיעוואדשאפט ד"ר מיטעלשטעט, דער שעף פון דאקטוירים-קאמער טאמאשעווסקי און פארזיצער פון דאקטוירים-פעראיין שטערלינג.

א לענגערען רעפעראט אויף דער טעמא: וועגען געזונדהייטס-פונקטען, האט געהאלטען ד"ר אזשעכאווסקי פון ווארשא.

עס זענען דאן בעהאנדעלט געווארען די וויכטיגע ענינים וועגען די מיטלען צו בעקעמפען די אנשטעקענדע קראנקהייטען, וועגען פערהיטונגס-אימפונגען א. ד. גל.

פייערונגען אין לאדז

צום נאמענסטאג פון מארשאל פילסודסקי

(2) היינט אין אוונד הויבען זיך אן אין לאדז די פייערליכקייט לכבוד דעם נאמענסטאג פון מארשאל יוזעף פילסודסקי, וועלכער פאלט אויס דעם 19 מערץ.

פארנאכט וועלען די מיליטער-ארקעסטערס שפילען אין די לאדזער גאסען. מארגען אין דער פריה וועט פארקומען א גאטעס-דינסט אין דער קאטעדרע און א מיליטער-דעפילאדע פאר'ן גענעראל מאלאכאווסקי.

נאכמיטאג וועלען אין די קינאס פארקומען בחנמ'דיגע פארשטעלונגען פאר זאלנער. אלע הייזער וועלען זיין דעקארירט מיט פאהנער.

צוליב'ן נאמענסטאג פון מארשאל פילסודסקי ארדענט איין די לאדזער קהלה א תפלה אין שוהל אויף וואלבארסקא גאס.

שול-אקאדעמיע

(—) מארגען 5 א זייגער אין אוונד וועט אין פילהארמאניע-זאל, לכבוד דעם נאמענסטאג פון מארשאל פילסודסקי, פארקומען אן אקאדעמיע פאר דער שול-יוגענד, איינגעארדענט דורך דער „ליגע פאר דער גרויסמאכט-ענטוויקלונג פון פוילען".

ערעפנען די אקאדעמיע וועט דער פרעזעס אדוו. פאוולאווסקי, דאן קומט א רעפעראט פון פולק. ד"ר וויענצקאווסקי און דאן וועט פארקומען די פערטיילונג פון די פריזען פאר דער בעסטער שילער-ארבייט וועגען מארשאל פילסודסקי, פון די ארבייטען, וועלכע זענען צוגעשטעלט געווארען צום קאנקורס, וואס איז איינגעארדענט געווארען דורך דער דערמאהנטער ליגע.

ארבייטסלאזע אונטערשטיצונג פאר מערץ

(מ) מאנטאג האט זיך אנגעהויבען די רעגיסטראציע אויף דער מלוכהשער שטיצע פאר מערץ. ס'קענען זיך רעגיסטרירען די וואס האבען דערהאלטען די אונטערשטיצונגען פאר פעברואר און די וואס האבען אויסגעשעפט זייערע געזעצליכע אונטערשטיצונגען אין פעברואר 1930 י.

די רעגיסטראציע וועט פארקומען אין אונטערשטיצונגס-אמט אויף פיעטרקאווער 273 פון 9 ביז 2.

דינסטאג — די ארבייטסלאזע וואס זייערע פאמיליען-נעמען הויבען זיך אן מיט די בוכשטאבען

G. H. I. J.
מיטוואך — K. L. Ł.
דאנערשטאג — M. N. O.
פרייטאג, — P. R. S.
שבת — T. U. W. Z. Ż.

די אונטערשטיצונגען

פאר די, וואס געהען אויף מיליטער-איבונגען

(2) אין צוזאמענהאנג מיט די היי-יעהריגע מיליטער-איבונגען איז אויך אקטועל די פראגע וועגען אונטערשטיצונגען פאר די פאמיליעס פון די רעזערוויסטען, וואס זענען גערופען געווארען אויף די איבונגען. די אונטערשטיצונגען בעטרעפען ביז איצט 90 גראשען, 1 זל. 10 גר. און 1 זל. 30 גר. א טאג. איצט ווערט פראיעקטירט צו העכערען די אונטערשטיצונגען, כדי צו בעקומען אונטערשטיצונג מוז בעצייטענס אפגעגעבען ווערען א מאטיווירטע ביטע.

פערשוואונדען

א בעאמטער פון קראנקען-קאסע

(2) אין דער קרייז-קראנקען-קאסע אין טאמאשאוו איז זייט א לענגערער צייט געוועזען בעשעפטיגט אלס אינקאסענט דער 45-יעהריגער זיגמונט פושיגאדזקי. מיט עטליכע טעג צוריק איז פושיגאדזקי פערשוואונדען געווארען פון טאמאשאוו. צוליב דעם קאנטראלירט מען נאך די אינקאסאביכער, כדי פעסטצושטעלען, צי דער אינקאסאנט איז נישט בעגאנגען קיין מיסברויכען.

הײנט ווערט ענטשידען דער גורל פון לאדזער שטאט־ראט

נעכטען האט דער העכסטער אדמיניסטראטי־ווער טריבונאל געזאלט בעטראכטען די אנקלאגע פון די אנהענגער פון דער ליסטע נומער 5, וועל־כע איז געפסל׳ט געווארען, בעת די וואהלען אין לאדזער שטאט־ראט.

צוליב דעם, וואס אדוו. ברייטער, וועלכער האט געזאלט ארויסטרעטען אינ׳ם פראצעס איז פלוצלונג קראנק געווארען איז דער פראצעס אפ־געלעגט געווארען אויף מיטוואך.

מ׳מוז האלטען די הײזער אין ארדנונג
אז נישט קאן עס טון דער מאגיסטראט

(—) די בעלי־בתים פון פערוואהרלאזטע הײ־זער דארפען געדענקען, אז זיי דארפען האלטען די וואוינונגען פון זייערע לאקאטארען אין א צו־שטאנד, אז מ׳זאל זיי קענען בענוצען און בע־צייטענס אדורכפיהרען רעמאנטען אין די וואוי־נונגען.

די רעמאנטען בעשטעהען אין רעפערירען פאר־לאגעס, סופיטען, אויוענס, טירען, פענסטער א. א.

אז. וו. די פעראינטערעסירטע פערזאנען זעהען אויפמערקזאם געמאכט אויף די ארטיקלען 377, 380 און 385 פון דער פעראדרנונג וועגען אויס־מיידען דעם מאנגעל פון וואוינונגען, וועלכע לויטען אז די רעמאנטען קענען אדורכגעפיהרט ווערען דורך דעם מאגיסטראט. דאס געלד וועט דאן אויף א צוואנגס־אופן איינקאסירט ווערען פון די הויזבעס־לייט.

א טויטער סטודענט אויף די באהן־שינעס
א חשד, אז דער אומגליקליכער איז בערויבט און ערמארדעט געווארען

אויף דער באהן־ליניע נעבען דער סטאנציע זשעלעכאוויצע, אונטער לאוויטש, האט מען געפינען אן איבערגעפאהרענעם דעם 22־יעהריגען סטודענט מעדיקער סטעפאן לאנדאו. ביים טויטען האט מען געפינען א בילעט פון 2. קלאס ווארשא — לאדז.

עס איז ענטשטאנען א חשד, אז דער אומגליקליכער איז אין וואגאן בערויבט, ערמארדעט און נאכדעם ארויסגעווארפען געווארען אויף די שינעס און דער צוג האט איהם איבערגעפאהרען.

פאסטולאטען פון די ארבייטער
מכוח באנקראטען און ארבייטסלאזיגקייט

(וו) אין לאקאל פון ראט פון די פראפעס־יאנעלע פעראיינען איז פארגעקומען א פער־זאמלונג פון טעקסטיל־ארבייטער וועגען קריזיס אין דער טעקסטיל־אינדוסטריע און די מאסען באנק־ראטען, וואס קומען פאר אין דער לעצטער צייט. ס׳איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צום ארבייטס־מיניסטעריום מכוח דעם, אז די באנק־ראטען זענען אין פיל פאלען פיקטיווע און פער־גרעסערען די אומגעהויערע ארבייטסלאזיגקייט. אין דער ווענדונג ווערט דאס מיניסטעריום געבעטען צו פערברייטען די אינוועסטיציעס און די עפענט־ליכע ארבייטען און געבען גרעסערע קרעדיטען אויף בוי־צוועקען, ס׳ווערט אויך געבעטען אפ־צושטעלען די העכערונג פון דירה־געלט אויף איינ און צוויי־שטובינע וואוינונגען.

שווער צו זיין א יוד
און נאך שווערער איז צו זיין א יודישער טרעגער...

אין דער רעדאקציע האבען זיך אלס דעלע־גאציע פון א גרופע טרעגער, וואס שטעהען אויף רוג וסכארניא און פולנאצנא געמעלדעט די טרע־גער משה פאזנאנסקי (פיעפשאווע 22) און העני־גער מאנדעל (דרעווגאווסקא 6) מיט פאלגענדע טענות:

אלע ערב פסח פערדינגען די אויבענדערמאהנ־טע טרעגער אויף יום־טוב געלט, וואס זיי ברענ־גען צוטראגען פאר ה׳ יאבלאנסקי מצה־הענדלער ניק (וסכארניא 18) די מצות, דאס יאהר שפארט זיי דער ה׳ יאבלאנסקי איין די ארבייט, און לאזט נישט צו צו דער ארבייט קיין יודען — נאר קריסטען. די טרעגער פרעגען, צי אויך מצה יודען דארפען שיקאנירט ווערען יודישע ארבייטער? און צו פאסט זיך עס פאר א יוד א חסיד, וואס האנדעלט מיט מצות?

פער׳משפט א יודישע פרוי
פאר בעליידיגען מיט ווארט א ליציטאנט

דעם 21 נאוועמבער איז ביי א געוויסער פר. פריידעל מרים ראזענבערג פארגעקומען א ליציטאציע פאר שטייער־חובות. דער חוב האט בעטראפען 250 זל., און פרוי ראזענבערג האט פארגעלייגט דעם ליציטאנט 150 זל. דעם רעשט, 100 זל. האט זי זיך פערפליכטעט איינצוצאהלען אויף דער צווייטער וואך. דער ליציטאנט האט נישט מסכים געווען דערויף און די פרוי ראזענ־בערג האט אין אויפרעגונג אויסגעשריגען: „איהר זענט ערגער, ווי א באנדיט". דער ליציטאנט האט זיך דערפיהלט בעליידיגט און אנגעקלאגט די פרוי ראזענבערג.

דאס געריכט האט די אנגעקלאגטע פער־משפט אויף 2 וואכען ארעסט.

א שכור׳ער באראן
באלאכאוויטשעס א בן יקיר׳ל לאזט זיך וואוילגעהן

דעם 23. יאנואר איז דער געוועזענער אפי־ציר פון באלאכאוויטשעס ארמיי, זשלאדיסלאוו באר־ראן א שכור׳ער אריין אין זאל פון קאלישער וואקזאל און אנגעהויבען צו פערמשעפען דארט די אנוועזענדע פרויען. ווען עס האבען זיך צו איהם געווענדעט די וועכטער און געבעטען בערוהיגען זיך, האט ער אויסגעשיט א האגעל מיט קללות, און תרעומות אויף דער איצטיגער ארדנונג א. ד. גל. און ווען א מיצער האט איהם געזאגט: „האסט נישט מורא פאר גאט"? האט ער זיך נאך מעהר צעיושעט.

פאר דעם אלעם האט באראן נעכטען גע־ענטפערט פאר׳ן געריכט. ער האט זיך פערענט־פערט דערמיט, וואס ער איז געווען טויט־שכור.

דאס געריכט האט איהם פער׳משפט אויף 4 וואכען ארעסט.

א נייעס אין הלכת פאפיראסען
ס׳וועלען זיין שעכטעלעך צו 5 שטיק

(2) ביז איצט זענען פאפיראסען אין די שאכטעלעך געווען נעפאקט אזוי, אז ביי דעם עפע־נען דאס שאכטעלע האט מען געמוזט אנגעהר מען מיט דער האנד דעם מונדשטוק. צוליב דעם אבער, וואס די פאפיראסען־פערקויפער פערקוי־פען אויך פאפיראסען מיט די הענד, וואס ס׳איז זעהר נישט היגיעניש, האט די מאנאפאל־דירעקציע בעשלאסען צו פאקען די פאפיראסען מיט׳ן טא־באק צו דער עפענונג. אבער אויך דער דאזיגער סיסטעם איז נישט היגיעניש און דעריבער ווערט איצט פראיעקטירט צו פאקען 5 פאפיראסען אין איין שאכטעלע, כדי ט׳זאל נישט דארפען צו פער־קויפען אויפ׳ן שטיק.

אפגעזעסען 5 יאהר
און איצט געהט זי ווידער זיצען

(2) אין שטעטישען געריכט איז נעכטען פאר־געקומען דער פראצעס, קעגען דער 32־יאהריגער מאריאנא טעפלאק, וועלכער איז ערשט נישט לאנג ארויס פון טורמע, וואו זי איז אפגעזעסען 5 יאהר פאר פערשידענע גנבות.

דאסמאל איז זי בעשולדיגט געווארען אין בע׳גנב׳ענען די וואוינונג פון א געוויסען ראזענ־פעלד אויף פולנאצנא 4.

אויפ׳ן פראצעס האט די בעשולדיגטע געבעטען מען זאל מילדערען אורטייל, ווייל זי איז שווער קראנק אויף שווינדזוכט. דאס געריכט האט זי פער׳משפט אויף אנדערטהאלבען יאהר טורמע.

יודיש טעאטער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.

איינציגע גאסטראלען פון

קלארא יאנג

ערשטע פארשטעלונג: פרייטאג, דעם 21־טען מערץ, 9 א זייגער אבענד

דער אפערעטען־שלאגער

שא, דער רבי פאהרט!

גענויעס אין מארגענדיגען אנאנס. גענויעס אין מארגענדיגען אנאנס.

פערלירט דעם פוס
אונטער די רעדער פון צוג

(וו) דער באהן־ארבייטער סטעפאן דווארצאק איז נעכטען צוליב אייגענע אונפארזיכטיגקייט ארונטערגעפאלען אויפ׳ן קאלישער וואקזאל אונטער א דורכגעהענדען משא־צוג, וועלכער האט דעם אומגליקליכען אפגעשניטען א פוס.

פאגאטאוויע האט איהם אין א זעהר שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפטייקען
הײנטיגע נאכט־דיזשורען

(2) וואיטשיצקי, נאפיורקאווסקא 27; דאנצ־לעצקי, פיעטריקאווער 127; אילניצקי, וואלטשאנ־סקא 37; ליינוועבער, פל. וואלנאשטשי 2; הארט־מאן, מלינארסקא 1; קאהאן, אלעקסאנדראווסקא 80.

געדענקט גוט, אז ביים איינקויפען

פיטלינגען

הײסט זיך אונבעדינגט ווייזען דאס קעסטעל מיט׳ן אויפשריפט

NORDIA HAWE

ווייל נאר זיי זענען איבעראל אנערקענט פאר די בעסטע און געשמאקסטע.

זיך געסמ׳ט
מחמת ארבייטסלאזיגקייט

אויף לענטשיצקא 28 האט זיך פער׳סמ׳ט מיט עסיג־עסענץ די 22־יעהריגע אננא קאטשמארקאוו. די סיבה פון דעם פערצווייפעלטען שריט — ארבייטסלאזיגקייט.

א געשלעג בעת א פראטעסט־מיטינג פון דער אגודה

אין לאקאל פון דער „אגודה" איז עהערנעכ־טען איינגעארדענט געווארען א פראטעסט־מיטינג געגען די רעליגיעזע פערפאלגונגען אין סאוויעט־רוסלאנד. בעת דעם מיטינג האט א גרופע אונ־בעקאנטע פרובירט זיך אריינרייסען אין לאקאל און שטערען דעם מיטינג. עס איז ענטשטאנען א געשלעג, דערביי האבען געליטען א פאר שויבען אין די פענסטער און דאס מעבעל אין לאקאל.

די פאליציי האט דעם אינצידענט ליקווידירט.

„טאז" אנגעהויבען די אקציע פאר די זומער־קאלאניעס

(—) די נייע פערוואלטונג פון „טאז" האט שוין אנגעהויבען די פארבערייטונגס ארבייטען ארום די זומער־קאלאניעס פאר קינדער. אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פערוואלטונג האט ד״ר שיפמאן געמאלדען, אז די דאקטוירים פון פאז־נאנסקי׳ס שפיטאל האבען אנשטאט א קראנץ אויפ׳ן קבר פון דער פערשטארבענער פרוי פון ד״ר פערליס איבערגעגעבען דעם „טאז" אויף די זו־מער־קאלאניעס 710 זל. וועלכע זיי האבען צו־זאמענגעקליבען צווישען זיך.

די פערוואלטונג האט בעשלאסען אויסצודריי־קען דער משפחה פון דער פערשטארבענער איהר מיטלייד און די מנדבים — א דאנק.

פאר׳ן כבוד פון די דראשקאזשעס

(—) דער סטאראסטא היכטאלעוויטש האט פון הײנט אן אפגעשאפט די פליכט פאר די דראזש־קאזשעס צו טראגען אויף די פלייצעס די נומערען פון די דראזשקעס. דער סטאראסטע מאטיווירט דאס דערמיט, אז דאס טראגען די נומערען דער־נידריגט דעם כבוד פון מענשען און איז אן איבער־בלייבעניש פון די צארישע צייטען.

די נומערען דארפען פון הײנט אן ארויס־געהאנגען ווערען נעבען די מאקסען.

הײנט — געזעגענונגס־פארשטעלונג פון „הבמה"

די נאכטיגע פארשטעלונג פון „הבימה" האט געהאט אן אונגעהויערען ערפאלג. די הבימה־ארטיסטען האבען איבערגעשטיגען אלץ, וואס זיי האבען ביז איצט בעוויזען. אזעלכע פארשטעלונ־גען קומט אויס צו זעהען איינמאל אין פיל יאהרען. אין זאל האט אויסגעבראכען א סטיכישע אוואציע, וואס האט געדויערט עטליכע מינוט. מ׳האט עט־ליכע מאל געעפענט דעם פאהאנג און די ארטיס־טען האבען זיך געמוזט בעווייזען פאר׳ן פובליקום וואס האט זיי בעגריסט מיט א זעלטענעם ענטו־זיאזם.

הײנט שפילט די „הבימה" צום לעצטען מאל אין לאדז. ס׳ווערט געגעבען „דוד׳ס קרוין", שוי־שפיל אין 8 בילדער און 3 אקטען.

פון שטעטישען טעאטער

הײנט — די פרעמיערע פון ראלאנד בעטש „וואנדערבארע וואנדערונגען פון זילווערמאנצער".

מארגען, מיטוואך, ווידערהאלונג פון דער אויבענדערמאנטער פרעמיערע.

דאנערשטאג — „די פערברעכער".

קלארא יאנג
הויבט אן פרייטאג צו שפילען

הײנטיגען פרייטאג טרעט אויף אין לאדזער יודישען טעאטער די בעליבטע גרויסע קינסטלערין פרוי קלארא יאנג. א דאנק די גאסטשפילען פון „הבימה" איז די בינע אין לאדזער „פילהארמא־ניע" פערגרעסערט געווארען — אזוי, אז עס איז געשאפען געווארען די מעגליכקייט צום אויפפיה־רען קלארא יאנגס לעצטער שלאגער „שא, דער רבי פאהרט!" וואס וועט טאקי איצט אויפגע־פיהרט ווערען.

אין ווארשא האט די פיעסע געהאט א זעהר גרויסען ערפאלג.

„אונטער די פענער פון בונד"

פון קומענדיגען שבת אן וועט געוויזען ווערען דער יודישער ארבייטער־פילם א. נ. „אונטער די פענער פון „בונד"" אין קינא „ספאלדזשעלניע" שענ־קעוויטשא 40. דער פילם איז נישט לאנג דעמאנ־סטרירט געווארען אין ווארשא און האט דארט ארויסגערופען א פראאינטערעסירונג ביי דער יודישער ארבייטערשאפט. אינ׳ם פילם ווערט דער־צעהלט וועגען דער ענטוויקלונג פון דער יודישער ארבייטער־בעוועגונג און א בעזונדער ארט פער־נעמט דארט די פערזענליכקייט פון פערשטארבע־נעם פיהרער פון בונד ב. מיכאלעוויטש.

Dr. med. J. BETTE

ספעציאליסט פון אינערליכע און קינדער־קראנקה.

Piotrkowska 6, tel. 44-95

נעמט אן פון 8–11 פארמ. און פון 4–6 נאכמ.

Dr. med. H. KRAUSKOPF

אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען

צעגעלניאנא 45, טעל. 13-47

נעמט אן פון 4 ביז 7 אין אוונט.

Ordynacja lekarsko-dentyst.

Z. BIELAKOWSKIEJ

Chirurgja stomatologiczna.

KILIŃSKIEGO 113. Tel. 148-27.

אַנ׳אַנטי-יודישער סקאנדאל אין ספארט-לעבען

נישט אנערקענט א יודישען באקסער אלס לאדזער מייסטער

פרייטאג, שבת און זונטאג זענען אונטער׳ן פראטעקטאראט פון סטאראסטא רזשעווסקי פאר־געקומען: די באקסער־מייסטערשאפטס־קאמפען פון לאדזער קרייז. אין די קאמפען האבען אנטייל גע־נומען מיטגלידער פון פאלגענדע ספארט־פעראיינען: „פאזנאנסקי“, „זיערנאטשעניע“ - „סאקאל, „קרושעד־ענדער“, גייער“ און „בר־כוכבא“.

פרייטאג און שבת זענען פארגעקומען די פאר־קא[...] און זונטאג די פינאל־קאמפען. צווישען אנדערע האט אין די פינאל־קאמפען אנטייל גענומען דער אייגציגער יוד, רובין („בר־כוכבא“), וועלכער איז אויך געווען דער ערנסטער קאנדידאט צו ער־צילען דעם מייסטער־טיטול פון זיין לייכטער וואג.

און אבער די מעשה, וואס אין פוילישען באקס־וועלטעל, הערשט א שטארקער אנטיסעמיטיזם. זי נאר מ׳קאן ביי א יודען אוועקנעהמען א מייסטער־טיטול נוצט מען אויס אלע מעגליכקייטען מייסטענס נישט ספארטליכע, און דעם מייסטער־טיטול בעקומט א נישט־יוד. ערשט פאראכטאגען האט אי־דער גאנצער פוילישער ספארט־וועלט געקאכט מיט די אנטיסעמיטישע שטיק פון די אנפיהרענדע פאק־טארען. אין ווארשא זענען פארגעקומען באקס־מייסטערשאפטס־קאמפען און דארט האבען יודען ערצילט עטליכע מייסטער־טיטולען, דאך האט מען זיי נישט אנערקענט אל סדי באקס־מייסטערס. דאס האט ארויסגערופען א נעוואלדיגען פראטעסט. אפילו די פוילישע ספארט־צייטונגען האבען פראטעסטירט געגען אזא מין האנדלונג, ס׳איז אבער געבליבען בלויז ביים פראטעסטירען...

דער זעלבער פאל, וואס אין ווארשא האט אויך פאסירט און לאדז.

רובין האט געקעמפט מיט יאבלאנסקין (סאקאל). די ערשטע רונדע געהערט צו רובינען, וועלכער האט א שטארקע איבערמאכט. אין דער צווייטער רונדע מאכט דער ריכטער דעם יודישען באקסער א בעמערקונג. אויך די דריטע רונדע געהערט צו רובינען, און מ׳איז געווען זיכער, אז ער וועט אנערקענט ווערען אלס לאדזער מייסטער פון דער לייכטער וואג.

ס׳איז אבער געשעהען אנדערש. די פונקטען ריכטער קאנענבערג און לאנדעק צוזאמען מיט׳ן ריכטער קאלאשינסקי פון פויזען האבען אנערקענט אלס זיגער... יאבלאנסקין פון „סאקאל“ און נישט דעם יוד. די דאזיגע דעציזיע האט ארויסגערופען א שטורם פון פראטעסטען און פייפערייען מצד׳ן פובליקום. (כמעט בלויז נישט יודען). די געשרייען ווענעדערגאנגען אזוי ווייט, אז ס׳איז שפעטער שווער געווען צו פיהרען די ווייטערדיגע קאמפען.

דער פערטרעטער פון „בר־כוכבא“ ה׳ טאפ־לאוויטש האט באלד אויפ׳ן ארט איינגעטראגען א פראטעסט געגען דער דעציזיע פון די פונקטען־ריכטער. דער פראטעקט איז אבער אפגעווארפען געווארען. און סאטש אלס מייסטער איז בעשטימט געווארען יאבלאנסקי, דאך איז רובין דער מאראַ־לישער זיגער.

די כסדר׳דיגע אנטיסעמיטישע שטיק אין פוי־לישען ספארט־לעבען (באקס) דארפען ארויסרופען א געמיינזאמען פראטעסט פון אלע ספארט־פער־איינען. עס מוזען אנגענומען ווערען טריט צוצו־נעהמען די אנטיסעמיטען זייער איינפלוס אויפ׳ן ספארט־לעבען.

מאן.

טשערניכאווסקי-פייערונג אין בערלין

בערלין (יט״א) אין גרויסען שובערט־זאל איז דא פארגעקומען א פייערונג לכבוד דעם 30־יעהריגען יובילאום פון דער ליטעראַרישער טעטיג־קייט פון העבראישען דיכטער שאול טשערניכאווסקי די פייערונג איז ארגאניזירט געווארען דורכ׳ן יו־דישען ספארט־קלוב „בר־כוכבא מכבי“.

אין דער פייערונג האט זיך בעטייליגט דער בערלינער העבראיסטען־קלוב, דער פאזיצער פון דער ציוניסטישער פעראייניגונג קורט בלומענפעלד, דער רעדאקטאר פון דער „יודישער רונדשוי“ און פיל אנדערע.

די עפענונגס־רעדע האט געהאלטען ה״ר אל־פרער קלעע. ד״ר שמעון ראווידאוויטש האט אין א העבראישער רעדע אנגעוויזען אויף דעם שטאר־קען איינפלוס פון טשערניכאווסקיס שאפונג אויף דער העבראישער ליטעראטור.

נאכדעם זענען רעציטירט געווארען א [...] דיכטונג פון שאול טשערניכאווסקי און די בר־כוכבא־סודיי״ האט אויסגעפיהרט איינינע סצענעס פון טשערני[...]א סקיס ד אמע „בר־כוכבא“. צום סוף האט דער יובילאר אליין, וועלכער איז מיט גרויס ענטוזיאזם בעגריסט געווארען דורך די פער־זאמעלטע, פארגעלעזען איינינע זיינע געדיכטען.

ארעסטירט 7 יוגענדליכע אראבישע באיקאט-אגיטאטארען

ירושלים (יט״א) דא זענען ארעסטירט גע־ווארען 7 יוגענדליכע אראבער פאר פיהרען אנטי־יודישע באיקאט־אגיטאציע אויף די גאסען פון ירושלים. 6 ארעסטירטע זענען בעפרייט געווארען געגען קויציע. דער הויפט־אנפיהרער אבער פון די אגיטאטארען, וועלכער האט ביים ארעסטירען געשטעלט א ווידערשטאנד דער פאליציי, איז פער־בליבען אין תפיסה.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רע־דאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן
יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט“.

בעם דערלאנגען אנ׳אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

285. א טרייער לעזער פון פאלודניאווע־גאס געווים אין אייער גאך־זשירא[נט] מחויב געווען אין משך פון 2 טעג נאכדעם, ווי ער האט בעקו־מען די ידיעה, אז דער וועקסעל איז פראטעסטירט געווארען אייך וועגען דעם מיטצוטיילען.

פונדעסטוועגען קאן דאס נישט צופאסען זיך צו דער דאזיגער פארמאליטעט נאך נישט פעראור־זאכען אזעלכע ווייטגעהענדע קאנזעקווענצען, אז איהר זאלט צוליב דער דערמאנטער נאכלעסיגקייט אליין שוין בעפרייט ווערען פון דער גענומענער אויף זיך אלס זשיראנט, מיט פעראנטווארטליכקייט פאר׳ן וועקסעל־חוב.

די אלע עדות און פערזיכערונגען וועגען או־כילעניעס און ווסטרזשימאניעס האבען נישט קיין שום רעכטליכען גרונד, איהר דארפט דעריבער דעם פראטעסט אויסקויפען.

נישט מעהר, אויב איהר זענט ביכולת אויפ־צווייזען, אז צוליב דער דערמאנטער פערנאכלע־סיגקייט האט איהר אנגעוואוירען די מעגליכקייט צוריקצובעקומען פאר׳ן אויסגעקויפטען פראטעסט די בעצאהלטע סומע, ווייל אין דער צווישען־צייט האבען אלע איבעריגע פאר־זשיראנטען פונקט, ווי דער אויסשטעלער אויך אפגעשטעלט זייערע צאה־לונגען, קאנט איהר געגען אט דעם שולדיגען לויט אייער מיינונג זשיראנט, ארויסטרעטען מיט אנ׳ענטשפרעכענדער תביעה און פאדערן אנ׳ענט־שעדיגונג אין דער הויך פון דער וועקסעל־סומע.

286. ר. ג. פון פיעטזשאווע.

אויב ס׳איז שוין פערביי איבער 10 יאהר, זייט איהר זענט פער׳משפט געווארען, קאנט איהר צוריקבעקומען אייערע פערלוירענע רעכט. בפרט, אז איהר וואוינט די גאנצע צייט אויף איין ארט, און ארבייט אויף א פאסטען אהן אויפהער. איהר דארפט זיך ווענדען מיט אנ׳ענטשפרעכענדע בק־שה אין קרייז געריכט, וואס האט דעם אורטייל ארויסגעטראגען.

287. לאזאר פרידמאן.

די פראגע וועגען וועקסעל־פרזשעדאווניעניע וועלען מיר די טעג אויספיהרליך בעהאנדלען אין א ספעציעלען ארטיקעל.

288. א שטענדיגער לעזער פון ווסכאדניע 4

אנ׳אומאווע א אוזשיטקאווניע איז יא צוזעק־מעסיג.

אלענפאלס אויף 1 יאהר זיכער.

289. אנ׳איבערגעגעבענער לעזער פון זגער־זשער 36.

ס׳איז נישט פארהאן אזא רעכטליכע פאר־שריפט, וועלכע זאל פערוועהרען א הויזווירט צו פערדינגען אין זיין הויז א לאקאל אויף א צווי־טער עהנליכער אונטערנעהמונג.

דעריבער האלטען מיר נישט פאר צוועקמע־סיג, אז איהר זאלט ארויסטרעטען קעגען הויזווירט מיט אזא אקציע.

וואס שייך דעם צווייטען פאל, קאן דער הויז־ווירט יא רעאגירען און דוקא פאדערן אנ׳עקס־מיסיע נישט דערפאר, ווייל דער לאקאטאר האט אנגעהויבען צו האנדלען מיט אנ׳ארטיקעל, מיט וועלכען עס האנדעלט שוין פון פריהער אין זעל־בען הויז אנ׳אנדערער לאקאטאר, נאר דערפאר, ווייל א לאקאטאר האט נישט קיין רעכט אייגענ־וויליג צו ענדערען דעם כאראקטער פון דער בע־שטימונג פון לאקאל אהן דער הסכמה פון הויז־ווירט בפרט, ווען די ענדערונג פערערגערט די אינטערעסען פון הויזווירט.

290 א לעזער פון דער פראווינץ:

איהר האט אונז צוגעשיקט גאנצע 2 גע־דיכט בעשריבענע בריף־בויגען און דוקא די נויטיגע פרטים בכדי צו קענען געבען א געהעריגען ענטפער אויף אייער פראגע גיט איהר נישט אן.

אזוי צב״ש שרייבט איהר וועגען עפעס א רעדע פאמיליע, וואהרשיינליך האנדעלט זיך דא וועגען – pozbawienie własnej woli א אבער גוט, ווען האט דאס געריכט אנערקענט דעם בעטרעפענדען קריסט פאר א ubezwłasno־wolnionego עס איז דאך איבעריגענס שווער צו גלויבען, אז דאס קרייז־געריכט וועט איצט אננעמען אזא ערנסטע דעציזיע אויפ׳ן סמך פון א בעשטעטיגונג פון א דאקטאר, וואס איז ארויס־געגעבען געווארען מיט 15 יאהר צוריק.

אפשר וואלט דאך מעגליך געווען, אז איהר אלט זיך מיט אונזער יוריסט פערזענליך פאר־שטענדיגען וועגען דעם ענין אדער וויינינסטענס צו שיקען אייערס א פערטרויליכען מכתב, וועל־כער איז גענוי בעקאנט מיט דער גאנצער זאך.

קריסטעז — ווי איך בין גרויז געווארען איבערנאכט (ערצעהלונג)

פון אביגדור פייערשטיין

פון העבראיש: יצחק איסאקסאן

3.

דער אפיציר האט אויפגעקאכט פאר כעס, ר׳איז צו מיר צוגעגאנגען; און זיין נאז האט סמעט ווי אנגעריהרט מיין פנים; פון זיין מויל האט אויף מיר געזעצט א ריח פון ווין און זיינע אויגען זענען שיער נישט ארויס פון די אויגענ־לעכער:

– שווייג, הונד מיאוס׳ער! – האט ער אויף מיר געשריגען – פערשאלטען יודיש בלוט! איכ׳ל דיר באלד ווייזען ווי צו בעפעהלען דא! – אל־וא אלעקסעי פיאדאראוויטש, האט ער זיך געווענ־דעט צו איינעם פון זיינע חברים – ווי מיינסטו, מיט וועלכען אנהויבען?

– מיט דעם – האט איהם געענטפערט יענער, אנווייזענדיג אויף איינעם פון מיינע חברים – דער איז א טיפישער יוד, אנ׳אמת׳ער; זיין נאז און אויגען זאגען אויף איהם עדות; א נאז פון אנ׳אדלער א פערצוקענדען, כא־כא־כא!

ר׳האט געלאכט און איז אוועקגעפאלען אויפ׳ן באנק. ר׳איז געווען איינגאנצען שכור.

– ווי הייסטו?

– איך הייס אברהם – האט ער געזאגט...

– דער אפיציר האט איהם איבערגעהאקט איגמי־טען:

– מעהר דארף מען נישט, אברהם און גע־נוג. אלזא, אברהם, הער: הערט אלע: אנ׳אפיצי־רישער געריכט איז בעשטימט געווארען אייך צו משפט׳ען. די אנקלאגע איז אייך געווג בעוואוסט. מ׳האט בעשלאסען אייך צו צאהלען מיט דערזעל־בער מטבע, דאס הייסט: איהר טרינקט קריסטליך בלוט, און דעריבער מוז איינער פון אייך טרינקען יודיש בלוט. איהר מוזט ערגליך פערזוכען דעם טעם פון יודיש בלוט. צווייי: איהר האט געקריי־צינגט גאט׳ס זוהן, דעריבער וועט איינער פון אייך געקרייציגט ווערען. און דריי: איינעם פון אייך וועט מען לעבעדיגערהייט בעגראבען, אזוי ווי מען האט בעגראבען גאט׳ס זוהן און נאכהער איז ער ארויס פון קבר. איהר האט פערשטאנען?! – און ר׳האט זיך געקעהרט צום טיש, צוגעריהרט זיין גלאז צו זיינע חברים׳ס גלעזער און זיי האבען געטרונקען. נאכדעם האט ער זיך ווידער געווענ־דעט צו אונז:

– אלזא: דו, אברהם, וועסט טרינקען בלוט, יודיש בלוט – און וואס זאגסטו דערויף? – דו שווייגסט? דו קענסט נאך רעדען, האסט נאך די דערלויבעניש.

– דערלאנגט אהער ס׳בלוט!

איינער פון זיי האט איהם איבערגעגעבען א פול גלאז מיט רויטען בלוט. אז ער האט עס צו־געטראגען צו מיין חבר, האב איך דערזעהן, אז ס׳איז פערגליווערט בלוט געמישט מיט ווין. דער אפיציר האט צוגעטראגען דאס גלאז צו מיין חבר׳ס ליפען. דער ריח פון בלוט דערגרייכט מיין נאז. מיין חבר האט א ציטער געטון אויף צוריק; ער האט אויפגעהויבען זיין האנד צום מויל; זיינע אויגען זענען געבליבען שטעהן. נאכדעם האט ער זיך צושמייכעלט. ער האט נישט געגלויבט.

דער אפיציר האט אויף איהם א דונער בע־טון מיט א כריפלער שטימע:

– וואס? דו שמייכעלסט? דו לאכסט, פער־שאלטענער יוד?! טרינק, הונד מיאוס׳ער!

מיין חבר האט אפגעקעהרט זיין קאפ אויף דער זייט. דער אפיציר איז אפגעגאנגען א ביסעל פון בעט.

– דו ווילסט נישט? – האט ער געזאגט מיט א רוהיגער שטימע – טרינק, טרינק; ס׳איז יו־דיש בלוט, ס׳איז כשר...

און איך פונדעסטוועגען האב געטראכט, אז ער שפאסט. איך ווייס נישט ווי אזוי און פאר־וואס, אבער א לייכטער שמייכעל איז דורך אויך איבער מיין פנים דער אפיציר האט זיך צו מיר געווענדעט:

– דו שמייכעלסט? – באלד וועלען מיר זע־העו, ווי אזוי דו וועסט ערפילען דיין פליכט! – נו, אברהם, איך בעפעהל דיר, זאלסט שוין אויס־טרינקען דאס דאזיגע גלאז בלוט! – האט ער גע־זאגט און מיט זיין צווייטער האנד האט ער ארויסגע־נומען זיין רעוואלווער, האט איהם אויפגעהויבען צו מיין חבר׳ס פנים און האט פארטגעזעצט:

– איך בעפעהל דיר: שוין זאלסטו טרינקען דאס דאזיגע גלאז בלוט! אויב נישט – אין דא ווערסטו בעגראבען!

– ...

– נעהמט איהם! – האט בעפוילען דער אפיציר זייגע חברים – בינדט איהם!!

איינער פון זיי איז צוגעקומען צו מיין חבר, האט איהם אנגענומען און געבונדען זיינע ביידע הענד אויף הינטען, מיט א פאס, נאכהער האט ער ארויסגעלעגט זיין האנד אויף זיין שטערען, איהם ארפגעבויגען אויף צוריק, אזוי אז דאס פנים זאל זיין געווענט ארויף; דער צווייטער האט גענומען ס׳גלאז און האט עס געשטופט אין זיין מויל, צווי־שען זיינע ליפען – דאס מויל איז געווען פער־קלעמט. – – –

– עפענט איהם ס׳מויל! – האט בעפוילען דער אפיציר און ער אליין האט גענומען דעם שפיז פון א ביקס און האט איהם אריינגעשטעקט אין מיין חבר׳ס מויל. דער שפיז איז גרינג אריין – מיין חבר האט איהם שוין נישט געפיהלט. ער האט גע׳חלש׳ט און איז געפאלען. מ׳האט איהם אפגעקעלעגט אויף דער ערד און דער שפיז איז אין זיין מויל, די ציינער זענען געשלאסען, פער־האקט איינער צום אנדערען... דער אפיציר האט ארויסגעשטעלט דעם פוס אויף זיין ברוסט און האט גענדערעהט די שפיז אין זיין מויל הין און צוריק... די ציינער קריצען אין דער שפיז, זיי ווערען צו־בראכען און דאס מויל עפענט זיך נישט. זיי האבען גענומען נאך א שפיז, האבען אויך די אריינ־געשטעקט, דאס מויל האט זיך געעפענט. דער אפיציר האט אריינגעגאסען דאס רויטע בלוט אין מויל אריין. דאס בלוט האט אריינגערונען, אריינ־געראנען און איז צוריק ארויס פון מויל. מיין חבר האט זיך נישט געריהרט, זיין געזיכט איז געווען ווייס־בלייליך... דאס בלוט רינט איבער זיינע בא־קען פון ביידע זייטען – און ער ריהרט זיך נישט... מיין קאפ האט זיך אנגעהויבען דרעהען. דרעהען, אויף מיין צונג האב איך געפיהלט א טעם פון בלוט, בלוט געזאלצענע און ווארימע – מיין הארץ אין מיר האט ווי אויפגעהערט קלאפען, און מייגע אויגען האב איך נישט געקענט אראפנעהמען פון מיין חבר׳ס פנים – זיי קוקען און קוקען... איך פערמאך זיי: ס׳איז אוממעגליך – זיי קוקען... איך זעה – ר׳איז געשטארבען?... און פלוצלינג – א שרעקליכער צאפעל! מיין חבר ווארפט זיך מיט׳ן גאנצען קערפער, ווי א בהמה נאכ׳ן קוילען, זיין קאפ ציהט זיך צונויף אויף אונטען, צום נאקען, און פון מויל רייסט זיך ארויס א שטראם בלוט – און נאכ׳ן בלוט עפעס א פליסיגקייט – א שטארק און שרעקליך ברעכען. פול מיט געמישטע פאר־בען, געל, בלוי, רויט, ווייס... דער שטראם רינט אויף צוריק אויף זיין פנים – נאך א שטראם – דעם אפיציר אויפ׳ן פנים... דער גוף צאפעלט זיך ווארפט זיך נאכאמאל. דערנאך ציהט ער זיך אויס אין דער גאנצער לענג, די פיס ציטערען, דער קאפ ווערט שוואך און פאלט אויף דער זייט – רוה.

– הונד, ס–ן סין! – האט געצארנט דער אפיציר, ווישענדיג זיך דעם שמוץ פון פנים – נעהמט איהם צו פון דאנען, ווארפט אוועק אויף א זייט!

(המשך קומט)

ס׳געזעץ נאכן שאטען

(סענסאציאנעלער ראמאן) 7

וואלדמאן האט שנעל לאריינגעקוקט אין די איבעריגע דאקומענטן.

עס איז אין זיי געווען גענוג בעווייזען, כדי אריינצוזעצן בענסדארפן אין טורמע, אהער אפילו אויפהענגען.

צוויי־דריי דאקומענטן האט ער אריינגערוקט אין טאש, און די איבעריגע האט ער פונאנדערגעלייגט אויפן טיש אין דעם פריהערדיגען סדר.

אין פאטעל האט זיך דערהערט א טיפען זיפץ — דער ערשטער סימן, אז דער גראף האט אנגעהויבען צו זיך צוקומען.

וואלדמא האט ארויסגענומען פון טעלעפאן־... דאס שרייבעל, און אנגעקלונגען צו ...:

— הער ראבקעוויטש?... עס רעדט חער ... יא — איך... פון דעם גראף בענס־דארפס וואוינונג... א גרויסע שאד, וואס איהר האט נישט בענוצט מיט מיינע אנווייזונגען, וואס איך האב אייך איבערגעגעבען אין דער מעל־דונג נומער 37... איבעריגענס, איז עס גישט ... ווייזט אוים, אז „שאטענס" דארפען זיך אויך רעכענען מיט סיסטעמאלען... מארגען פריה וועט איהר בעקומען די מעלדונג נומער 38...

הינטערוויילעכץ האט וואלדמאן א קוק געטאן אויף דעם פער׳חלשטען קערפער אין פאטעל... בענסדארפס מויל האט זיך עטוואס געעפענט, די פארב האט צוריק אנגעהויבען צו קומען אין פנים.

די ווירקונג פון גאז האט זיך אנגעהויבען צו ענדיגען.

— נאך דרייסיג סעקונדען, — האט וואלדמאן ארויסגעמורמעלט — עס איז נאך גענוג צייט, אויב דאס גליק וועט נישט פערראטען...

ארומקוקענדיג זיך שנעל, און איבערצייגענדיג, אז ער האט נישט איבערגעלאזט קיין שפורען פון זיין בעזוך, האט וואלדמאן געעפענט די טיר און איז ארויס אין קארידאר.

דארט איז קיין לעבעדיגער נפש נישט געווען.

ערגיץ אין א ווייטען צימער האט געקלאפט א שרייב־מאשינקע.

צומאכענדיג הינטער זיך די טיר, איז וואלד־מאן צוגעגאנגען אויף די שפיץ פינגער צו די טרעפע, און אונטען ערשט זיך אפגעשטעלט, און צוגעהערט.

אויב ס׳זאל אנקומען א דינער קאן איהם נאר ראטעווען זיין „פאסלאניעץ" אוניפארם.

אין הויז איז אבער געווען גאר שטיל.

די דינערשאפט איז אוועק שלאפען. אויך דער סעקרעטארי איז ערגיץ פערשוואונדען: ס׳קאן זיין, אז ער האט עס געקלאפט אויפן מאשינקע.

דאס גליק האט, אלזא, וואלדמאנען נישט פערראטען: מיט די ווערטפולע דאקומענטן אין טאש איז ער ארויס אין דרויסען מיטן זעלבען וועג, וואס ער איז אנגעקומען.

אויך אין גאס איז געווען שטיל און ליידיג.

אין א ווייליגע שפעטער איז וואלדמאן געשטאנען אויפן טראטואר, און ערשט איצט האט ער איינ־געזעהן פערשטאנען, אין וואס פאר א סכנה ער איז געווען.

בינו לבינו איז דער גראף בענסדארף אין זיין קאבינעט געקומען צו זיך, און זיינע אויגען האבען זיך צוערשט אפגעשטעלט אויפן שרייב־טיש, וואו עס געלעגען אויף זיין ענין.

און די אויגען זענען איהם נאך געשטאנען רויטע רענדער. און דער קאפ האט נאך וועה געטאן.

אין עטליכע מינוט איז אבער דער ווייטאג אוועק מיט אלע האסטיגקייט, זי מיט דער האנד ארויפגענומען. און דעם גראפ׳ס איבערראשונג איז נאך שטארקער געווארען.

אין מויל האט ער געפיהלט עפעס א מאדנעם טעם, און אין די נאזלעכער האט עפעס אונאנ־גענעהם געקיצעלט.

אלץ איבעריגע איז אבער געווען נארמאל.

דער גראף האט א קלער געטאן, צי איז מיט איהם נישט געשעהען עפעס אן אומגעריכטער הארץ־אנפאל, וואס ס׳איז מיט איהם פריהער קיינמאל נישט געווען. אבער...

פלוצים האט ער זיך דערמאהנט וועגן דער האריגער ברוינעגער האנד, וואס ער האט דער־זעהען פאר זיך און א מאדנעם ווייסען געגענשטאנד אין עמיצענס פינגער...

ער האט דאן א ווילע געזוכט, און דערהערט איבער׳ן אויערען א שטרענגען בעפעהל נישט צו ריהרען זיך.

די האנד האט געהערט צו וואלדמאנען. צווי־שען טויזענדער הענט וואלט ער זי דערקענט.

אין צימער איז געווען שטיל.

בענסדארף האט זיך ארומגעקוקט. אין צימער איז קיינער נישט געווען.

מיט א ציטערדיגער האנד האט ער זיך א גלעט געטאן דעם שטערן: וואלדמאן?.. ניין!.. ער הויבט אן משוגע צו ווערען... וואלדמאן איז דאך דערהרג׳עט!.. טאנצמאן האט דאך אליין אקוראט געזאגט דורכ׳ן טעלעפאן, אז וואלדמאן ליגט א טויטער, און אז אלע מאשינען אין לא־באראטאריום זענען צובראכען.

בענסדארף האט פאמעליך אראפגעשלונגען א גלעזעל קאניאק פאר טאנצמאנס געזונד:

טאנצמאן האט דאך נישט געקאנט א טעות האבען, אדער זאגען א ליגען.

נישט צום ערשטען מאל איז איהם אויסגע־קומען צו דערהרג׳ענען, און ער האט גוט גע־וואוסט די נפקא־מינא פון א לעבעדיגען ביז א טויטען.

און אין דעם, אז דאס איז געווען טאנצמאנס שטימע — איז קיין ספק נישט געווען: קיינער וואלט דאך נישט געקאנט נאכמאכען זיין פישטשענ־דיגען קול, או זיין מאניער פון רעדען.

בענסדארף האט זיך האסטיג אויפגעהויבען פון שטול, א כאפ געטאן די דאקומענטען אויפ׳ן טישעל, זיי נאכקאנטראלירט און אפגעזיפצט מיט דערלייכטערונג.

די דאקומענטען זענען געווען גאנץ. האבען זיי, אז גארנישט איז פערלוירען געגאנגען.

זעלבסטפערשטענדליך, אז ניין, ווארום אויף די בריף איבען איז נאך געלעגען דער אש, וואס איז ארויסגעפאלען פון ציגאר. דאס איז א זיכערער סימן, אז צו די פאפירען האט זיך קיינער נישט צוגעריהרט...

דער ציגאר האט זיך געוואלגערט אויף דער פאדלאגע, און עס האט געשמעקט מיט סמאליענעם פון דעם טליענדיגען טעפיך.

הייסט עס, אז פער׳חלשט איז ער געווען בלויז עטליכע מינוט.

זיין שטול איז וואס ווייטער אלץ מעהר געוואקסען.

אין דער טיר האט זיך דערהערט א קלאפען...

(פארטזעצונג קומט).

יוליוס אדלער פערלאזען זיין אמט

אלס דירעקטאר אין ריגער יוד. מלוכה־טעאטער

ריגע (יט"א) דער דירעקטאר פון ריגער יודישען מלוכה־טעאטער און בעקאנטער ארטיסט יוליוס אדלער האט פערלאזען זיין אמט. ה׳ אדלער האט געפאדערט ביי די ארטיסטען צו פערציכטען אויף א טייל האנאראר, וואס מאכט אויס איבער 500 דאלאר, מחמת דאס טעאטער האט א גרויסען דע־פיציט. די ארטיסטען זענען אויף דעם איינגעגאנגען בתנאי, אז זיי זאלען האבען א קאנטראל איבער די הכנסות, און אויב צום סוף פון סעזאן וועט זיך ארויסווייזען, אז עס איז נישטא קיין דעפיציט, דארף זיי די 500 דאלאר צוריק אויסגעצאהלט ווערען. ה׳ אדלער האט דעם פארשלאג אפגעווארפען. די ארטיסטען האבען דעריבער בעשלאסען אליין איבער־צונעהמען די פיהרונג פון טעאטער. עס איז אויס־געוועהלט געווארען א פערוואלטונג, וועלכע פיהרט אן מיט אלע ענינים.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וועגערישע הויט־קראנקהייט, און מענער־שוואכע. צעליען פון בלוט און אויסגלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא־לאגישע און נערוועז־קראנקהייטען. קווארץ־לאמפ. עלעקטרישער הייל־קאבינעט קאסמעטיק.
— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. —
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט־אן א פרוי־דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

DR. MED.
A. URYSON
מיניעריליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.
Konstantynowska 20, telef. 25-21.

פולע טאבעלע

וועט אין משך פון דער ציהונג — פון דער 5־טער קלאס — טעגליך געדרוקט ווערען אין „נייעס פאלקסבלאט"

ציהונג

פון דער 20־טער מלוכה־לאטעריע

5־טע קלאס

10־טער ציהונגס־טאג

51360

10,000

36591 74931 103537 117752

5,000

13771 73106 143760 147209 154230 171106 202920 203236

3,000

114036 146173 195139

2,000

25168 35646 85262 143152 186069 194960

1,000 8750 10171 39535 46755 58365 71603 77166 77888 81358 84322 86776 91901 119798 121317 123326 126708 141420 142657 146291 150710 162356 167092 173063 173904 174297 182527 185435 186418 192088 194987 204779

600 283 9309 17527 39203 40904 52550 32770 78223 84368 85819 86129 89902 90047 95622 96217 103703 109362 114426 126118 127315 132265 133112 134833 136895 137020 156611 162381 171253 177871 181577 196879 197078 204988 121946 133274

500 1692 2257 3316 3829 4065 4921 6633 10977 11134 13948 14202 14801 17635 17667 22601 23331 23510 24346 25959 26412 26573 28353 31712 31989 32160 35447 37069 37457 38269 45027 50307 51227 51834 54883 55567 58884 60828 60895 61718 61903 63069 63159 69986 72049 73061 75487 75624 76110 77656 79428 79550 79676 80091 81967 82122 82660 83266 86040 87427 92337 93269 93897 84252 101630 102884 104197 106954 107310 109135 112857 113555 114163 115684 116031 116365 123125 125123 126719 127211 129514 131873 132682 133644 134252 135558 143387 143476 145524 145971 146842 149760 161614 163123 163178 164667 167516 169710 169761 170224 171514 173199 173524 176073 176707 181069 182218 182815 184547 186218 186783 187183 187218 187269 189528 189983 192707 192956 193174 192639 196697 196731 197646 197936 198642 199974 203809 204401 204660 205400 206069 206126

23 39 131 289 521 25 99 694 701 76 954 86 1106 223 664 725 801 12 16 46 76 944 90 2140 254 70 333 483 519 95 3125 315 51 90 422 602 31 75 831 4324 401 64 524 44 638 54 59 62 789 966 51 29 33 99 259 86 337 479 641 61 707 58 849 61000 220 54 362 544 793 973 7374 430 59 97 682 762 840 59 8025 102 245 79 408 574 641 88 802 57 77 901 9010 560 84 718 836 931 10290 304 18 411 521 40 620 978 11051 220 319 408 11 59 502 642 905 642 905 29 42 12155 313 673 706 12 56 87 99 817 36 966 13086 212 66 306 85 566 739 832 14082 106 11 15 52 57 64 212 324 417 70 526 40 52 688 705 49 67 15176 202 74 90 300 64 560 787 890 922 45 75 16109 11 61 211 370 510 40 85 92 867 90 959 17042 111 81 207 45 300 52 526 98 614 78 958 18098 122 88 208 528 76 632 820 58 927 44 55 19035 38 186 204 77 64 703 36 99 860 919 79 20019 164 226 63 70 305 401 507 39 690 770 803 995 21008 20 39 129 36 41 598 537 846 969 22040 170 390 520 61 63 82 628 49 80 708 78 838 77 23045 64 192 95 298 421 937 73 24024 112 301 472 525 87 728 871

25308 39 633 937 26079 127 39 43 271 97 442 57 520 661 713 24 992 97 27026 56 222 323 433 76 93 582 716 55 59 814 950 28026 316 67 74 91 439 97 598 631 59 741 58 956 68 29009 62 295 506 600 16 51 828 70 90 30062 146 226 88 323 77 78 93 417 22 595 607 26 73 81 714 933 98 31085 114 19 23 74 289 335 95 99 672 760 819 27 915 49 32005 112 52 238 60 321 518 19 25 736 833 85 959 33178 209 29 40 310 26 39 84 97 562 608 745 807 938 97 34238 76 356 549 62 620 40 63 894 991

35021 51 125 86 295 392 64 74 78 441 58 66 866 71 75 36086 211 52 73 80 535 98 766 813 82 936 37089 125 62 84 221 32 532 73 787 845 94 959 38131 363 80 405 8 51 555 63 67 721 839 907 87 39004 25 151 294 98 312 20 55 609 14 764 875 924 49 68 92 40038 135 237 92 320 55 91 411 28 29 610 11 750 84 920 45 41005 33 120 320 87 404 551 52 615 745 902 50 42166 434 66 557 64 85 737 38 85 805 70 905 43007 144 286 470 79 579 85 44004 115 32 584 808 97 935 45034 68 121 38 207 43 68 334 89 478 510 39 59 600 89 702 15 82 909 46142 352 62 410 60 674 841 90 47070 110 260 85 451 842 54 959 48059 84 90 133 37 348 52 420 64 547 48 92 763 808 10 39 51 923 73 49119 21 265 70 475 84 503 635 93 758 843

50044 88 157 78 214 28 54 77 408 551 63 95 932 51067 284 358 521 656 76 956 95 52274 413 569 623 94 853 972 53056 87 290 93 307 52 74 445 714 823 85 944 74 75 54351 72 625 71 970 55043 84 286 514 80 721 877 56011 116 27 64 297 329 82 540 70 75 94 842 944 57014 20 89 137 59 300 473 508 659 724 811 42 906 58056 70 79 252 543 409 541 729 836 977 59030 64 132 77 389 461 74 87 563 960

60142 86 219 29 333 417 518 20 803 18 79 91 914 79 62061 192 207 317 27 481 637 84 715 36 47 63037 46 252 55 467 97 561 696 742 844 77 947 64026 46 75 95 147 55 385 469 851 90 94 646 727 95 849 50 927 92 65052 77 93 135 318 38 479 55195 814 54 71 920 66001 145 872 67046 55 59 61 203 80 321 435 716 831 65 68084 137 39 355 66 71 509 600 24 713 69004 338 442 529 33 42 84 621 708 10 77 877 70002 129 255 80 359 516 50 74 723 71009 196 227 33 35 313 401 30 617 844 907 79 72240 57 353 930 73008 28 31 52 79 129 314 30 416 533 58 619 52 774 84 820 34 46 98 983 74190 304 33 52 433 626 774 85 802 22 75083 115 45 52 84 210 83 443 515 32 666 710 832 86 76008 72 147 228 309 470 90 540 605 32 68 92 912 83 77077 183 295 339 408 23 573 669 97 733 871 78027 77 179 207 66 336 67 460 94 553 25 30 956 59561 7904 111 22 58 423 35 567 80021 55 219 80 94 320 76 339 609 716 69 910 37 81037 64 115 57 375 97 500 19 36 47 701 28 62 913 37 43 82012 30 171 247 336 568 650 778 884 83183 248 422 537 70 88 828 74 949 84046 82 204 16 68 353 92 611 774 35 919 85040 152 62 227 346 425 33 07 99 511 19 89 603 14 89 915 19 20 21 86034 52 56 79 150 245 56 84 312 454 552 74 81 706 61 98 935 56 87018 184 283 316 36 65 437 589 95 660 723 70 964 88114 17 75 86 234 59 80 714 00 824 89012 61 142 210 394 560 89 97 622 54 79 763 865

90088 94 217 435 523 60 606 700 91 911 91080 91 266 82 83 407 10 46 74 510 20 81 899 92003 22 171 90 404 39 84 581 614 27 88 750 873 994 99 93070 101 274 308 22 445 62 520 90 619 700 985 94083 157 211 300 6 421 66 529 71 642 995 95209 25 716 52 846 96176 204 396 404 12 67 797 800 64 97007 128 206 54 62 384 469 509 64 84 92 684 741 809 23 960 98397 523 668 806 99007 13 15 83 326 53 404 35 60 640 724 807 10 86

100010 99 225 374 413 51 65 553 59 617 715 59 802 923 101085 301 9 30 580 600 15 93 717 21 50 942 102018 144 69 318 422 522 95 603 748 905 26 37 103069 103 12 42 78 87 322 51 565 605 30 82 84 86 733 48 55 104057 162 70 76 208 29 50 61 374 430 96 561 90 757 79 876 951 64 105008 153 56 216 337 432 37 85 533 673 709 59 904 18 51 106024 119 97 339 81 418 575 630 45 700 810 950 107007 65 124 99 242 71 77 378 441 573 761 108053 90 104 48 77 362 496 818 960 109083 91

239 304 45 481 680 110094 145 79 233 98 372 79 406 43 49 85 306 51 85 649 70 96 300 65 90 97 948 63 110016 36 278 87 461 66 528 653 91 712 44 71 961 112098 273 314 406 57 584 89 674 384 113013 140 59 67 84 213 447 523 36 80 681 797 932 36 114025 136 399 427 28 83 92 525 607 788 823 90 97 991 115065 638 775 819 99 116094 294 561 64 608 779 833 957 117021 82 156 85 281 399 431 509 742 99 803 5 9 916 60 118153 79 290 311 46 619 82 747 827 76 11905 48 73 239 81 390 584 767 956 67 71 76

120036 87 265 413 14 18 85 98 595 776 947 121202 64 461 511 37 68 800 67 122015 55 96 172 98 217 80 313 25 51 403 70 636 77 759 75 853 123020 73 150 336 402 506 77 79 614 30 47 78 79 747 84 87 875 924 124156 238 74 339 600 1 845 67 914 25 125034 71 927 57 253 98 305 51 98 452 548 58 641 48 60 713 33 805 41 88 982 126171 99 216 367 487 969 127053 118 53 78 82 95 232 383 86 439 64 528 728 39 809 39 935 63 75 128001 79 88 99 163 91 329 75 760 911 129025 51 213 69 84 86 94 97 374 85 418 29 518 710 17 53 72 899

130011 16 72 113 23 37 219 771 131003 8 74 264 363 83 405 75 507 24 35 629 783 85 823 25 32 59 900 94 132083 217 312 45 77 455 89 537 83 97 133029 92 248 305 8 59 60 543 74 635 840 43 134242 84 336 438 45 69 650 83 834 45 82 930 45 82 135035 120 64 342 407 606 26 54 59 703 840 69 929 68 96 136073 111 60 300 548 741 96 803 65 137265 480 536 50 707 814 68 69 925 138011 231 69 326 27 35 495 521 99 739 92 863 76 84 939 96 139114 94 268 316 26 40 95 530 42 670 80 84 806 7 53 999 140124 260 88 303 5 18 63 487 93 738 800 16 948 141011 104 13 228 67 370 407 573 615 24 724 818 20 950 142024 126 41 64 350 524 79 87 623 30 766 94 843 985 143023 122 254 86 97 382 562 606 23 53 84 764 825 33 55 62 919 144469 97 548 712 52 66 804 926 145008 135 204 59 387 419 549 619 549 619 24 89 96 97 707 14 49 893 942 146030 110 59 65 506 646 72 762 815 65 909 147043 143 50 94 234 84 363 75 528 43 44 655 815 44 99 148093 119 25 285 482 93 521 664 749 804 79 83 934 149013 32 45 80 152 238 321 402 3 9 21 41 76 513 19 28 645 766 67 75 911

150026 36 77 82 212 22 45 396 544 618 39 45 756 72 825 31 151169 71 87 242 95 332 96 537 77 852 63 85 969 152023 156 70 78 298 302 415 34 74 504 623 33 56 812 900 67 153022 135 52 271 310 14 432 40 75 77 572 90 93 630 31 74 703 873 98 907 9 21 154074 244 531 66 97 661 747 928 155050 145 25 298 306 487 557 616 805 9 929 93 156001 120 44 201 10 49 92 334 68 611 45 770 840 917 30 65 69 157039 101 99 276 308 98 405 29 34 42 54 76 79 503 26 82 98 684 765 835 36 935 57 85 158070 387 94 718 878 945 159012 46 55 76 100 19 59 77 206 33 42 98 364 612 35 73 97 780 805 160084

99 191 210 11 82 95 497 584 744 861 161116 39 228 51 66 80 385 527 44 64 608 45 705 800 37 90 991 162013 166 85 209 374 527 723 71 926 34 163157 98 250 70 322 477 518 35 83 670 80 798 895 164035 39 47 236 303 7 65 85 591 702 74 863 66 86 165003 59 148 77 455 69 83 653 67 785 871 166079 147 60 426 50 647 65 737 805 902 167291 325 36 37 38 61 92 512 607 71 76 707 93 838 88 970 168095 150 236 82 311 14 15 852 55 996 169078 95 105 208 88 318 28 477 84 516 757 89 97 845

170023 68 71 74 94 179 394 429 50 99 547 79 635 75 701 887 171041 240 322 81 470 570 12 14 29 44 66 805 172017 81 84 200 326 420 21 75 513 632 88 726 62 844 64 985 173036 82 251 491 518 628 879 930 37 98 178134 73 261 64 346 12 55 446 58 92 508 66 661 774 867 909 41 175037 60 183 437 668 722 845 63 64 71 914 69 176004 352 73 95 538 637 76 760 900 90 177021 78 89 285 334 82 441 54 73 639 799 832 72 962 73 178091 123 37 61 84 221 38 86 97 306 44 54 60 433 559 608 73 706 92 93 812 900 50 57 179002 5 48 96 130 234 49 80 303 63 69 71 94 407 588 604 730 40 861

180016 169 77 227 75 325 66 94 433 563 623 859 976 181282 545 54 78 604 75 785 846 509 55 65 182032 80 231 66 78 85 86 325 36 70 75 400 5 14 643 759 73 828 46 48 70 960 183004 8 16 73 75 81 83 119 201 6 76 300 9 48 541 64 616 804 947 184022 66 117 54 425 581 623 764 838 185004 6 75 339 42 44 700 18 812 93 924 39 186104 26 34 201 454 440 69 601 44 741 53 74 879 950 90 187267 88 305 10 13 451 69 75 99 542 86 628 764 87 858 909 19 188016 23 108 27 259 366 90 524 48 612 14 74 732 832 47 71 983 189049 68 116 36 95 231 66 78 317 56 90 452 82 564 78 600 700 36 190170 76 240 374 474 585 701 895 191110 64 68 88 95 448 621 64 99 716 37 982 192151 64 301 56 401 18 56 401 18 56 638 840 929 58 193000 10 14 62 117 273 82 320 438 544 92 823 34 932 194005 102 62 90 92 209 322 76 450 74 507 21 623 53 70 46 807 9 973 79 195049 92 95 135 235 334 41 510 42 659 74 75 76 81 765 919 20 2 196005 20 165 214 23 367 95 454 59 623 31 731 50 850 79 872 197194 23 87 446 89 539 68 701 32 38 71 92 857 902 198047 328 33 418 604 731 847 92 199035 44 229 62 313 494 96 560 605 13 73 740 36 40 80 828 900 36 40 43 63 88 200086 128 455 84 735 822 201060 339 59 409 45 95 558 630 64 202068 100 242 90 371 483 549 89 604 89 726 976 92 203081 87 101 31 62 88 99 339 42 69 83 462 93 539 957 204158 373 454 535 724 26 59 864 980 96 205010 117 36 39 76 84 223 83 316 31 44 65 433 586 601 88 726 877 979 80 206044 84 85 88 194 302 11 53 431 572 683 96 826 61 922 50 207070 241 415 545 724 860 84 922 208050 227 462 511 659 764 857 92 99 209036 197 214 21 317 647 784 862 981

כ׳קויף

גאלד, זילבער, פערל, דימאנטען, ברילי־אנטען און לאמבארד־קוויטעס און צאהל די בעסטע פרייזען.

פאלודניאווא 1 פראנט־געוועלב

בײם געוועזענעם טאקסאטאר M. CHODŻKO קומט און איבער־צייגט אייך! —

נאך מיין לאנגיעהריגער ארבייט אין דער פירמע
M. SOBOCIŃSKI, Pomorska 28
האב איך דעם 15־טען מערץ ד. י. ערעפענט אנ׳איינענע

כעמישע וועשעריי

און פארבעריי אויף קילינסקי־גאס 23

האבענדיג א לאנג־יעהריגע ערפאהרונג וועל איך קענען צופרידענשטעלען די איבערקלייבערישסטע קונדשאפט, אויספיה־רענדיג די ארבייט צו קאנקורענץ־פרייזען.

מיט אכטונג JAN LECH

בעקאנטמאכונג.

דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט, דאס דער
ZAKŁAD FRYZJERSKI
„HIGIENA" Al. 1 Maja 16 (w podw. parter)
איז גענצליך אויפגעפרישט געווארען און עמפפעהלט זיך ווייטער די געעהרטע קליענטען.
ביי דער געלעגענהייט, ווערט אויך בעקאנט געמאכט, דאס עס איז אנגאזשירט געווארען א רוטינירטע קראפט פון אויבערשלעזיען אלס ספעציאליסט פון שערען דאמען.

מארגן, מיטוואך, דעם 19. ד. ח. 7.30 אווענד קומט פאר אין זאל „איראפעיסקי" (זגערזשער 17) די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די מיטגלידער פון דער אלטשטעטישער פאלקס־באנק אין לאדז, פלאץ קאשטשעלני 4,
צו וועלכער אלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.
ראט און פערוואלטונג.

בעמערקונג: די טאג־ארדנונג איז אנגעגעבען אין די ארויסגע־שיקטע איינלאדונגען. אהן איינטריטס־קארטען וועט נישט ארייגעלאזט ווערן.
די אלע, וועלכע האבען נישט בעקומען קיין איינלאדונגען, קענען זועלכע אבנעהמען טעגליך אין דער באנק פון 9–2 בייטאג און פון 4–7 אוו.

W. EYCHNER
גינעקאלאג־אקושער
זגערזשער 11.
טעל. 134-72
נעמט אן פון 6–8 אווענד

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78
הויט און װענערישע קראנקה־ רײַנגען און ליבשחילאינבס. נעמט אן פון 4—7 אין אװענד

דעטעקטארען קאמפלעט מיט א סלוכאווקע און אנטענע פון 28 זל.
RADIO - LLOYD
Przejazd 8.

עס זענען געפונען געווארען
2 וועקסלען
אפצונעהמען ביי
ראזענבוים
פלאץ וואלנאשטשי 11

א פאטעפאן
שאפקאווע, סאלאנאווע מיט א שווייצאריש ווערק צו פערקויפען. פאד־זשעטשנא 14, וואהנ. 25

א־ לערן־ יונגעל
צו דאמען מאגאזין ארבייט ווערט פון זאפארט גע־ברויכט, באלד געצאהלט צו ערפאהרען ביי
ייצארזש, קאמיענגא 4.

פרייטאג אויף דער נאכט איז יעדער איד א מלך,
אין יעדען ווינקעל לייכט און אין דער שטוב איז פרעהליך.
די חלה איז דאך זיס, די מאמעניו זי שיינט:
מיט „צערעס" האב איך זי געבאקען פאר אייך היינט!

דאס 100% ריינע קאקאס־פעטס „צערעס" ווערט פון אנהויב ביזן סוף פאבריצירט אונטער דער שטרענגער השגחה פון בעקאנטען רב הגאון ר׳ שמחה פרענקעל פון סקאווינא און ענטשפרעכט אזוי־ארום אלע כשרות־פארשריפטען, קאן אלזא בעסטענס עמפפוילען ווערען אפילו פאר די מהדרין מן המהדרין. פערלאנגט אויסדריקליך נאר „צערעס" מיט׳ן הכשר־שטעמפעל און ווארפט אב אונבעקאנטע מינדערווערטיגע פאבריקאטע.

הכנסת־כלה ג"ק

דינסטאג, כ״ה אדר (25 מערץ), 5 אזייגער נאכמיטאג קומט פאר אין די וואוינונג פון ר׳ מאיר זצ״ל יאסקאוויטש, פעטריקאווער 33 צום 1־טען טערמין
די אלגעמיינע יעהרליכע
גענעראל־פערזאמלונג
מיט פאלגענדען טאג־ארדנונג: 1) ערעפנונג דער גענעראל־פערזאמלונג, 2) וואהלען פון א פארזיצענדער מיט 2 אסע־סארען, 3) קאסע און טעטיגקייטס־בעריכט, 4) בודזשעט פון יאהר 1930, 5) וואהלען פון א פערוואלטונג מיט א רעוויזיאנס־קאמיסיע, 6) פרייע פארשלאגען.
די פערוואלטונג.
בעמערקונג: ביי נישט גענוגענדע צאהל מיט־גלידער קומט פאר דיזעלבע פערזאמלונג מיט 2 שעה שפע־טער ד״ה 7 א זייגער אווענד ביי יעדע צאהל מיטגלידער.

צ אהן־ערצטליכער קאבינעט
„POMOC" אין דער לעטשניצע אלעקסאנדראווסקא 1 (באלוט)
איז נאך א קורצען איבעררייס ווייטער טעטיג אויך אין די שעה׳ן פון 2½ ביז 5½ נאכמיטאג.

אויפפאדערונג.

איך פאדער אויף דעם ה׳
אביש הערצבערג
צו א דין־תורה צום מורה־הוראה ר׳ פינטשע לוריע, פגלנאצנא 12, ביז זונטאג דעם 23. מערץ ווענען די אבגעלענטע 500 זל. וועלכע ליגען ביי גוטער׳ן. אין פאל וועל איך דעם ענין איבערגעבען אין געריכט.
חיים פוקס, פעפער־גאס 18.

טליתים־פאבריק

אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב־וואלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, קאלאמעיער, ווי אויך טליתים קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל, ביי
א.ח. ציטרינאווסקי, קאמיענא 1,
אין 2. טויער, פארטער. קומט איבערצייגט אייך!
בעמערקונג: ס׳ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צום וואשען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך־דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערן קר.	10—11 2—3 7—6
ד״ר רוזשאנער הויט און געשלעכט קראנקה.	1—2
ד״ר גאלדשטיין־ אויגען־קראנקהייטען פאלאק	1—2
ד״ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראזענצווייג קינדער־קראנקהייטען	10 12 4-5
ד״ר פאפיערני פרויען און געבורטס־הילף	11½-1 5-6
ד״ר קאנטאר כירורגישע־קראנק.	4½-5½ זונ. 1—2
ד״ר ווינבערג אינ. הערץ לונגען	12—1, 6½—7½
ד״ר סטופעל רענטגען	12—2, 4—6
א. גראדזענטשיק צאהן־ארצט	3—7
ראזענס צאהן־ארצט	8—2

צאהן־מונד־היילונג, בעלייכטונגען, קראנען, מאסטען אא״ח ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען־אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראנקהייטען פון קאפ (פארך) מיט רענטגענשטראלען, פאר בעשטראלונג און דורכלייכטונ־גען, קווארץ־לאמפע, דיאטערמיע, עלעקטריזאציע, אלע מעגליכע אנאליזען. א קורס פאר שוועסטער.
אנמעלדונגען געגען שארלאך (שקארלאטין) פון 4—5 נ״מ
די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג
וויזיט אין דער שטאט.
ערצט.־קאסמעטיש. גאבינעט
פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5–7 אווענד.

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל־ארצט פאר נירען, בלאז און הארן־קראנקהייטען
8 NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אן פון 4–7 אווענד.

אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו
וויכטיג נייעס פאר די פראטעסטען־בעזיצער!
מיר מאכען בעקאנט, אז מיר האבען ערעפענט
א ביטשריפטען־ביורא
אויף פיעטריקאווער 16 (פאלודניאווא 3)
וואס שרייבט און ערלעדיגט זעמטליכע סאנדאווע ספראווע, ווי: קלאזולעס, זאבעזפיעטשעניעס, אוכילעניעס ווי אויך סקארבאווע און אלער ארט מיליטער־ענינים. ס׳ווערען ערלעדיגט פערשידענע דירות־אנגעלעגענהייטען, איבערזעצונגען אין פרעמדע שפראכען. גאראנטי פאר רעיעלע בעהאנדלונג, ווייל די ביורא געפינט זיך אונטער דער אנפיה־רונג פון די ה״ה סקאטשילאס און דרעסלער
בעמערקונג: פאר אונבעמיטעלטע אומזיסטע בע־ראטונגען טעגליך פון 2–3 נאכמיטאג.
ביורא „EXPRESS" פעטריק. 16 טעל. 168-59

ביטשריפטען־ און האנדעלס בעראטונגס־ביורא
ערטיילט אלערליי אינפארמאציעס און פיהרט
א פערמיטלונגס־אפטיילונג
„OBRONA"
אינהאבער: מאקס בארנשטיין און קאמפ.
לאדז, שענקעוויטשא 15
ערלעדיגט אלערליי ביטעס אין געריכט, אדמיני־סטראציע, סקארב און מיליטער־אינסטאנצען.
בעמערקונג: ספעציעלע וועקסעל־ און שטייער־אפטיילונג
מיטארבייט פון ערשטקלאסיגע פאך־קרעפטען.
די ביורא איז טעטיג פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

Dr. med. J. Lubicz
ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 183-17
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען,
פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינענע פראצאהניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: עלעקטרע אויף פלאטפוסען, קארסעטען, ליגע פיס, נארפעטען א. ז. וו. עמפפאנגט פון 5—7 אוו.

Dr. Z. Rakowski
ספעצ. פאראוירען־, נאז־, האלז־ און לונגען־קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
רענטגען: פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3

סוחרים און פאבריקאנטען
ווען איהר קריגט פראטעסטען פון ווארשא און דאנציג, ווענדעט זיך גלייך אין ביורא
„VERITAS"
לאדז, פיעטריקאווער 31
פיליע: ווארשא, נאלעווקי 39
דארט ווערען גלייך ערלעדיגט אייערע אינטערעסען. ס׳ווערען אנגענומען אלערליי ספראוועס דורך איי־גענע אדוואקאטען. ספעציאליסט אין געריכטס־פראצעסען. אלערט פערטרויאונגס־אנגעלעגענהייטען ווערען ערלעדיגט דורך א דיפלאמירטען און בעוואוסטען יוריסט אין א בעשטימטער שעה. יורידישע עצות אומזיסט פון 5 – 7 אין אווענד. די ביורא איז טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד. אינפארמאציעס ווענען זעמטליכע רייזע־ און פאס־אנגעלעגענהייטען, ווי אויך ווענען מיליטער־ענינים.
מיט אכטונג
רעכטס־קאנסולענטען־ביורא
„VERITAS", Piotrkowska 31

— Dr. —
H. Spira-Bornsteinowa
Łódź, Cegielniana 4, tel. 13490
ספעציאליסט:
אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
נעהמט אן טעגליך פון 3 ביז 7 נאכמיטאג.

צאהן־ארצט
St. Gelberg
וואוינט יעצט
Zawadzka 14, tel. 108-33
נעהמט אן פון 10–2 און פון 4–7

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41
ספעציאליסט פאר הויט־, וועגערישע און מענער שוואכע־קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ־לאמפע (האר־אויספאל).
נעמט אן פון 8–10 און פון 5–8 אווענד.

אבאנעמענטס־פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ – 6 א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען־פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. א׳ן דער וויי 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . 60— . . . . . 4 . .
נאכ׳ן טעקסט—12 . . . 18— . . . . . 8 . .
דער שאפט 50 פראצ. מייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaziniec
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.